

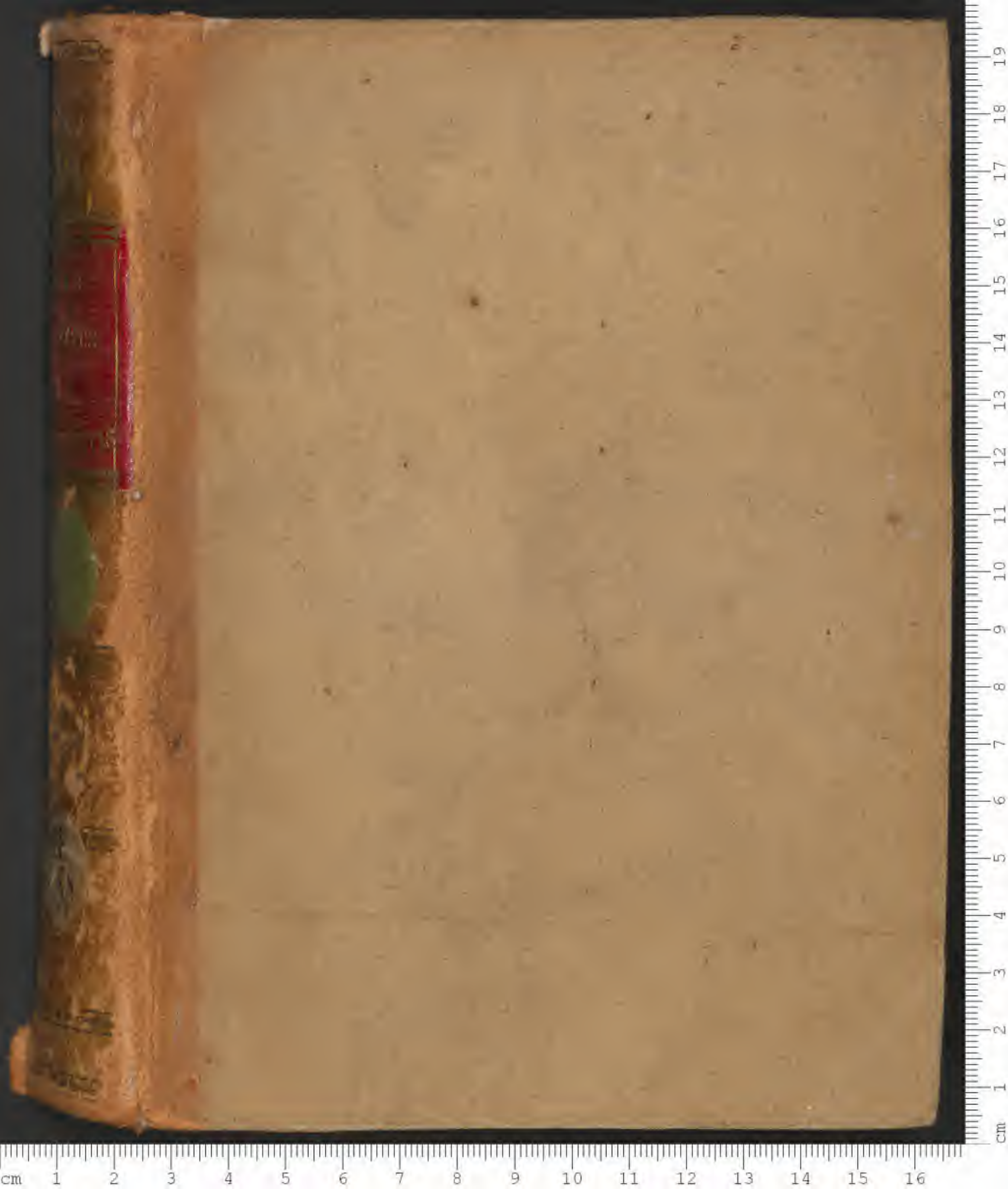
VARI
TRACTATUS
DE
SACRAMENTIS

WCE
788

(15)
S. E. 788.

Piece		Damson		Pallochaf
1		530		
2		600		4622
3		981		
4		1189		
5		764	-	964
6		1187	-	4744
7		1044	-	696
8		752	-	4383

7 pieces.

n° 2.

~~CE 788~~

~~D~~
~~2025~~

Eruditorium penitentiale

Eruditorium penitentiali

J. J. W. L.

de libro petri dumolmet

BIBLIOTHEQUE
SAINTE
GENEVIEVE

cm
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

✓

-K

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

Incipit eruditorium penitentiæ cuiuslibet christicole per necessarium, cōpendiose auctoritatibus sacre scripture insignitum.

40. Ex Libris Hæc Genouebo Parisiensis.

D homo surge qui dormis.

a ii

Deū querēdū. iō. xi. Martha ut au-
diuit q̄a magister adest: surrexit cito
et venit ad eum.

a

Ad ei obtēperandum. iōne. iiii. Surre-
xit ionas et abiit in ninuē iuxta Verbū dñi

Ad gratias agendum. iudi. v. Surge de hora et
loquere canticum.

Ad istruēdū itellectū. act. ii. Surgēs petrus i me-
dio fratru dixit. fratres oportet impleri scripturas.

Ad inflamādū affectū. ysa. pl. viii. Surrexit helias
quasi ignis et Verbū ipius quasi falsū ardebat.

Ad defendēdū quo ad effectū. Exo. ii. Surrexit
moyses et defēsis puellis ad aquauit oues earum.

Ad inimicos ecclesie impugnādū. iosue. viii. Surre-
xit iosue et ois exercitus bellatorū cū eo ut ascēde-

Ad puniēdū. nu. pp. v. Surrexit finees ret. et c.
et arrepto pugione ingressus ē p̄rio virū israhelitā.

Ad arguēdū. gen. pl. viii. Surge et psequere viros
et apphēsio dicitō. Quare reddidistis viros: et c.

Se a malo reuocando. ro. viii. Hora est iam nos
de somno surgere

Bonū aggrediēdo. psal. Surgite postq̄ sederitis
qui manducatis panem doloris.

In bono pficiēdo. gen. pp. v. Surgite et ascēda-
mus bethel et faciamus ibi altare domino.

Terrena despiciēdo. colo. iiii. Si cōsurrexistis cū
christo: que sursū sunt querite

Celestia p̄templando Baruth. V. Exurge hieru
salem et sta i excelso et circōspice ad orientem

Cōtēplata appetēdo. cāti. iiii. Surgā et circuibo
ciuitatē p̄ vicōs et plateas q̄rēs quē diligit a. mea
Peccator: Diuificatur,

Per tormētōz toleratōez. ps. Si ābulauero i me
dio tribulationis Diuificabis me

Per mādatorz obseruatōnē. ps. Diuifica me et cu

Per dei iudicioz executionē. stodiā sermōes t.

ps. Secundum iudicium tuum Diuifica me

Per dei p̄cordioz miseratōnē. ps. In mīa t. Diuifi

Per dei eloq̄oz p̄dicatōez. ps. Eloq̄ū t. Vi ca me

Per dei preconioz exaltatōez. ps. uificauit me

Deus tu p̄uersus Diuificabis nos: et plebs t. et cet.

Surrexi et clamaui ad dñm

Vt liberer de manu dēonū Exo. iiii. Vidi afflictio
nē ppli mei i egipto et clāorē eius exaudiui.

Vt liberer ab āgustia tribulationū. ps. Iste paup
clamaui et dñs exaudiuit eū et de oībz tribu. et c.

Vt non absorbeat a calamitate. Joñ. ii. Clamaui
de tribulatione mea et dñs exaudiuit me

Vt nō auertar a facie maiestatis diuine. p̄. Exau
deus orōnē meā. et clamor meus ad te Veniat

a iiii

Ut michi aperiatur thesaurus gratie diuine. Nu.
tiii. Dñe deus audi clamorē populi huius ⁊ aperi
thesaurum fontis. et cetera.

Ut saluer in remuneratione glorie. ps. Dñe deus
meus clamaui ad te et exaudisti me.

Per p̄titionē. ps. A finibz terre ad te clamaui dñe
anpiaretur cor meū in petra exaltasti me.

Per confessionē. Job. xxx. Cōsurgēs in terra cla
maui frater sui drachonū et socius strucionū.

Per compassionē. expo. vii. Quid clamas ad me?

Dixerūtqz egiptii fugiamus israelē. qz dñs et c.

Per orōnē. ps. Verba mea auribz p̄cipe dñe intelli
ge clamorē meū. Intende voci orōnis mee.

Per desiderium. Grego. Si desiderium clamoris
non esset nūq̄ p̄pheta dixisset. Desiderium pau
perum exaudiuit dominus.

Per laudem. ps. Clamaui ad deū altissimū qui be
nefecit michi.

Per gratiarū actōnes. ps. Vallēs. idest huiles ab
undabūt frumēto. clamabūt etenī hymnū dicent.

Per deuotionem. ps. Clamaui in toto corde meo
exaudi me domine.

Per predicationem. psa. l. viii. Clama ne cesses
quasi tuba exalta vocem tuam.

Vita naturalis que est cunctorū. Jaco. iiii. Que e
nī est Vita nostra. Vapor ad modicū parens
Virtualis que est bonorum gala. iiii. Viuo ego iā
non ego. Viuit et in me christus.

a iiii

Triumphalis que est sanctorum. Sapien. V. Iu-
sti autē in perpetuum uiuent et apud dñm est mer-
ces eorum

Naturalis est fragilis et defectibilis. ecclesia. p. p.
Innitium rei necessarie vite hominū est:

Aqua idest humor compunctionis. Idem viii. Nū-
q̄ potest uidere stirpus sine humore et sine aqua
crescere caretum

Ignis idest seruator dilectionis. Tho. viii. Particu-
lam iecoris posuit super carbones uiuos

Ferrum idest rigor correctionis. Sen. eplā lxx
Vita humana ferrum est

Sal idest splendor discretionis Math. ix. Habete
in uobis sal

Lac idest candor affectionis. psa. lvi. Venite et e-
nite absqz argento uinum et lac

Panis idest sapor refectionis Jo. vi. Panis quem
ego dabo caro mea est pro mundi uita

Mel idest dulcor deuotionis. eze. p. vi. Dixi tibi in
sanguine tuo uiue mel et lac comedisti

Botrus uue idest dolor compassionis. can. i. Bo-
trus cypri dilectus meus

Oleum idest liquor miserationis Math. vii. Cū
autem ieiunas unge caput tuum oleo

Vestimentū. id est Decor conuersationis Ecclesia-
stici p̄p. Initiū vite hominis aqua panis et Vesti-
mentum

Debilis et fragilis ad durationem. Job iii. Memē
to mei deus quia Ventus est Vita mea

Facilis ad destructionem. Job. viii. Homo natus
de muliere breui uiuens tempore repletur multis
miseriis

Que miserie: ecclesiastici. ii. Teduit me uite mee.
uidentem uniuersa mala que sub celo sunt

Que āgustie: ps. Operta est terra et deglutiuit
Sathan super congregationem abyron

Quot motus: faciles sumus ad seducē
dum. Debiles ad operandū. fragiles ad resistendū

Quot luctus: Aug. Magna hominis miseria: cū
illo non esse sine quo non potest esse

Quot fructus: Innocē. Formatus homo de ter-
ra conceptus in culpa natus ad penā

Quot fluxus: Grego. in mora. Quotquot dies
uite peragimus: quasi tot passibus ad terminum
itineris appropinquamus

Vita nuptialis que est malorum. i. phi. v. Vidua que
in deliciis est viuens mortua est. Que Vita: est
Tumultuosa. Sapient. v. Vitam illorum estimamus
insaniam et finem ipsorum sine honore

Presumptuosa. Job. xxxvii. Nec enim reprehendit
me cor meum in omni vita mea.

Fastidiosa. Job. xxxviii. Abominabilis sit ei i
vita sua panis et cibus desiderabilis

Laboriosa. ps. Defecit in dolore vita mea et anni
mei in gemitibus

Opprobriosa. ps. Conculcet in terra vitam meam
et gloriam meam in pulvere deducat

Penuriosa. Thobie. iiii. Pauperem vitam gerimus.

Defectuosa. Sen. epla xxxiii. Quidam autem vi
vere inceperunt anteq̄ defecerunt.

Maliciosa. Ecclesiastici. ix. filii hominum replentur
malicia et contemptu in vita sua.

Periculosa. ps. Descendant in infernum viuentes
Gehennalis. que est damnatorum. qui scilicet ha
bent vitam cum morte: et mortem cum vita. ps.

Veniat mors super illos et descendant in infernum
viuentes

Mors nature que est p̄uidēda et amara
propter generalitatē circūdantis īfirmitatis. ii.
re. iiii. Omnes moriūt et quasi aq̄ dilabūt ī terra.
Propter fasciculū recogita te iniquitatis. Amos
pp. Omnes moriūtur peccatores.

Propter timorē doloris inferni. hebz. ix. Statu-
tum est hominibus semel mori.

Mors culpe que est periculosa et p̄cauēda
Propter culpā originalē ro. v. In adā oēs moriūt
Propter culpā actualē. eze. p̄ viii. Anima que pec-
cauerit ipsa morietur.

Propter preoccupationē laqueorum demonis. ec-
clesiastici p̄ v.

A muliere initiū pcti factū ē et p̄ ipāz oēs moriūt
Mors dānatorū que est metuenda.

Propter carētiā visionis diuine. luce. xii. Mortuus
est diues et sepultus est in inferno.

Propter eternū dolorē. apo. p̄ viii. Quātū glori-
cauit se in deficiis suis: tantum date ei tormentū.

Propter p̄petuitatē doloris. ps. Veniat mors sup
illos et descendant in infernum viuentes.

Mors saluādoz que est preciosa.

P̄p̄ sepatōnē a pctō. philip. i. Michi viuere p̄ps ē:

P̄p̄ fructuositatē quo ad p̄ximū. et mori lucrū

io. vi. Prēs v̄ri māducauerūt māna ī de. et mor. s.

P̄p̄ p̄ciositatē quoad deū. io. v. Mortui audiēt vo-
cē filii dei et qui audierint viuent.

Mors consuetudinis que est desperationis.

P̄p̄ diuīnitatē pcti. Job. p̄ xi. Alius morit̄ ī amati

P̄p̄ enormitatē sceleris. ii. re. p̄ p̄. percussit tudie aie
eū in latere et mortuus est

Propi difficultatē dimittēdi peccatū. Amos vii
In terra poluta morieris.

Mors superbie qua moriūtur.

Suspēsi. s. ābiciofi. hebr. ix. Stipēdia pcti mors
Precipitati. scilz. elati. ii. regū. p viii. Filius regis
Decapitati scz Vane gliosi. dan. mortuus est.
p iiii. Ecce morior cū nichil fecerim.

Mors inuidie qua pereunt

Venenati i ratōe. ps. Nō mortui laudabūt te dñe.
Percussi i Volūtate. collo. iiii. Mortui estis et Vita
Vestra abscondita est.

Lacerati in medūa. ecclesiasti. ii. Morit̄ doctus sili

Mors ire qua moriūtur ter et i doctus.

Grādinati. Job p iiii. Putas ne mortuus homo
rursū viuat: q. d. Non naturaliter.

Sagittati. Idem. p vi. Iste morit̄ robustus et sa
Lāceati. Idē. p ppi. Scio q̄ morti trades nus
Vbi constituta est domus omniū viuentiū.

Mors auaricie qua pereunt.

Submersi desiderio possidendi. epō. viii. Mortue
sunt rane et putruit terra.

Absorpti auiditate retinendi. Ecclesiastici. ix.

Mortui nil mouerunt amplius.

Lapidati flore amittēdi. Idē. p li. O mors q̄ ama
ra memoria tua ho. i pa. ha. in di. suis.

Mors accidie qua moriuntur
Percussi plaga. Apo. iiii. Nomen habes q̄ uiuas et
mortuus es.

Crucifigi pigritia. Ecclesiastici. p̄ viii. In mor-
tuum produc lacrimas.

Exterminati desperatione Job. p̄ iiii. Homo cum
nudatus fuerit mortuus queso Vbi est: quasi dice-
ret. Nescitur.

Mors gula qua pereunt.

Jugulati auaritate. psal. Sicut oues in inferno
positi sunt mors depascet eos

Oppressi superfluitate cibi. Sapient. p̄ iiii. Ipse
ad sepulcra ducet et i cōgerie mortuorū Vigilabit.

Excerebrati superfluitate potus. Ibidē. Memor
esto quoniam mors non tardabit

Mors luxurie qua moriuntur

Combusti quantum ad ardorem mentis. psal.

Quis est homo et uiuet et non videbit mortem:

Perfossi quoad pruritū carnis. ro. i Qui talia a-
gunt digni sunt morte

Depati quo ad excessum operis prouerbiorū p̄ i

Qui negligit vitam suam mortificabitur

Gloria celestis.

Valor impreciabilis. ysa. lxxiii. Oculis non vidit
deus absqz te que pparasti expectantibus te
Decor inestimabilis. Ecclesiastica. xliiii. Pulcritu
dinem candoris eius admirabitur oculus.

Honor insuperabilis. ps. Ego dixi dñi estis et filii
excelesi omnes.

Locus summe gloriosus. Joh. vii. Ubi sū ego : illic
et minister meus erit

Locus preciosus. ps. Posuisti in capite eius coronā
de lapide precioso .

Locus fructuum uberrimus. ps. Erat tanq̄ lignū
quod plantatū est secus decursus aquarum

Gaudia paradisi

Sanitas absqz infirmitate. ps. Qui sanat omēs
infirmitates tuas

Iuuentus sine senectute. ps. renouabitur ut aq̄
le iuuentus tua

Societas sine fastidio. ps. Satiabor cum apparu
erit gloria tua

Libertas sine seruitute. ro. viii. Ipsa creatura libe
rabitur a seruitute corruptionis in libertatem glo
rie filiorum dei

Pulcritudo sine deformitate. phi. iiii. reformabit cor
pus huilitatis nostre cōfiguratū corpori claritatis

Immortalitas. ysa. yxv. Precipitabit dñs sue
mortem in sempiternum

Abundantia sine indigentia. Deuto. viii. rerū oīm
abundantia perfrueris

Pax absqz p̄batoe. ps. In pace factus ē locus eius

**Securitas absqz timore. ysa. p. p. ii. Sedebit po-
pulus meus in tabernaculis fiducia et in requie o-
pulenta.**

**Cognitio absqz ignorantia. i. corinth. p. iii. Vide-
mus nunc per speculū et in enigmate. tūc facie ad
faciem.**

**Gloria absqz ignominia. colo. iii. Cum autē chri-
stus apparuerit Vita nostra tunc et Vos appare-
bitis cum ipso in gloria**

**Gaudium sine tristitia quia sancti gaudebunt in
patria**

**Amenissima ciuitas. ps. Gloriosa dicta sunt de te
ciuitas dei**

**Amantissima societas. apoc. vii. Vidi turbā ma-
gnam quā dinumerare nemo poterat**

**Amplissima iocunditas. apo. v. Quatuor anima-
lia et viginti quatuor seniores cantabant canticū
nouum dicētes. Dignus es domine aperire librū
et soluere signacula eius quoniam occisus es et re-
demisti nos deo in sanguine tuo.**

Elige homo

**Magne nobilitatis. ps. Sciant gentes quoniã ho
mines sunt**

**Magne fragilitatis. ps. Ego sum Vermis et non
homo opprobriũ hominũ et abiectio plebis**

Magne flebitatis. Job. Ego natus accepi omnẽ

Elige homo

S ii

aerē et primā Vocē similē omnibus emisi plorans.
Magne penalitatis. zachā. viii. Homo agricola e/
go sum quoniam adamaui exemplum meū a iu/
uentute mea

Magne Velocitatis. Crisosto. Quelibet bestia
Dnū habet et proprie malū. homo autem omnia
Magne debilitatis seu ignorantie. ps. Homo cum
in honore esset non intellexit

Magne labilita. 18. Ecclesiastici. p viii. Omnes
homines terra et cinis

Magne miserie. Job. Homo natus de muliere bre/
ui diuens tempore repletur multis miseriis

Magni laboris Ecclesiasticus Omnis enim labor
hominis in ore eius. sz anima eius nō impletur

Magni doloris Job. Luncti enim dies laboribus
et erumnis pleni sunt

Magni timoris. ps. Timor et tremor Venerūt su/
per me et contempserūt me tenebre

Magne dissolutionis Job. Infelix ego homo quis
me liberabit de corpore mortis

Hec coinquinant hominem

Prō cogitatōes male. Math. p v. De corde exeunt
male cogitationes et sic hec coinquināt hominem

Secdō fastus supbie. Ecclesiastici viii. Qui tetigerit
piscem coinquinabitur ab ea

Tercio cupiscentia auaricie. Baruth. iii. Inue-

terasti in terra aliena coinquinatus es cum mortuo
Quarto Voluptas luxurie. ii. corinth. vii. Nūde
mus nos ab omni iniquitate carnis et spūs. Apo.
viii. Hi sūt qui cū mulieribus nō sunt coinquinati.
Quinto ypocrisis simulata. ad titū. i. Coinquina
te sunt Vie eorū et mens et conscientia
Septo quelibet locutio illicita. Ecclesiastici. xxi.
Susurro coinquinabit animā suam.
Septimo societas praua. Ecclesiastici xxii. Cum
insensato ne abieris et non coinquinaberis in pec
cato illius.

Hec faciunt ad hominis pacem.

Primo vite innocentia. prouerbior. p vi. Cū pla
cuerint dño Vie hominis: inimicos quoqz eius con
uertat ad pacem.

Secundo conscientie bonitas. lu. ii. In terra pax
hominibus bone voluntatis.

Tercio contemnere terrena. Grego. Quid quie
tius q̄ nil in hoc mundo appetere.

Quarto cordis mansuetudo. ps. Mansueti heredita
bunt terram.

Quinto sacre scripture amor. ps. Pax multa dili
gentibus legem tuam.

Septo deuota oratio. Job. Omnipotens sermo
tuus domine.

Septimo sensuū custoditio. Job. xx. Januis clau-
sis dictū est a dño discipulis. Pax vobis.
Octavo modica occupatio. lu. x. Martha mar-
tha sollicita es et turbaris erga plurima

Homo debet relinquere.
Primo concupiscentiarū inuolutionē. Math. xiii

relictis omnibus retibus secuti sunt eum.

Secundo cogitationum prauitatem. ysa. lvi. De
relinquat impius viam suam.

Tercio peccatorum actionē exteriorē. Ecclesia-
stica p vii. Conuertere ad Dominum et derelinque
peccatum.

Quarto morū infantiam. Prouerborū. ix. relin-
que infantiam et ambula per vias prudentie.

Quinto carnalem affectionē. ps. Quoniam pa-
ter meus et mater mea dereliquerunt me

Septo Volupatem carnalem. Joseph gen. p xix
q relicto in manu illius mulieris pallio fugit et e-
gressus est foras.

Septimo cupiditatem temporalem. lu. v. relictis
omnibus secutus est eum. Octauo mundi Verita-
tem. Jo. p vi. relinquo mundū et vado ad patrem
qui vero ista reliquerit: vitam eternā habebit.

Homo debet Videre multa

Primo statum suum. Ut in bono statu permaneat
i. corinth. v. Qui stat Videat ne cadat.

Secundo Ut discrete operando proficiat. ephe. v.
Videte quomodo caute ambuletis. non quasi insi-
pientes sed Ut sapientes.

Tercio suū opus bonū ut gaudeat. cā. vi. descēdit

ortum meum Ut Viderem poma conuallium
Quarto malum hominem Vel demonem ne sedu
cat. Math. p. viii. Videte ne quis Vos seducat.
Quinto malum peccati futuri Ut caueat. Joh. i.
Videte Vosmetipsos ne perdatie.
Septo malum peccati presentis Ut cognoscat.
Hiere. ii. Scito et Vide quia malū et amarum est
reliquisse te dominū et deum tuum.
Septimo mundū. Ut fugiat. Naum. iiii. Omnis
qui Viderit te resiliet a te.
Octauo passionē christi Ut accendat. Tren. ii.
O Vos omnes qui transitis per Viam attendite
et Videte si est dolor similis sicut dolor meus
Nono deum Ut saluus fiat. Gen. xxxii. Vidi do
minum facie ad faciem.

In inferno est penarū acerbitas. Math. xvii. Ibi
erit fletus et stridor dentium.

Penarū diuturnitas. ysa. lxxviii. Quis ex vobis
poterit habitare cū ardoribus sempiternis. Math
xxv. Ite maledicti in ignem eternum.

Penarū Vniuersitas. Math. p. p. Timete eum q̄
potest corpus et animā in gehennā perdere
Penarum inutilitas Sapien̄ V. Erunt tamen
intra se penitentiā agentes et prē āgustia spiritus
gementes

Penarum diuersitas. Ignis inextinguibilis qui
ardebit carnem. ysa. Vltio. Ignis eorū non extin-
guetur. Vermis qui rodet mentem. Ibidē. Vermis
eorū non morietur. Fetor intolerabilis. ps. Ignis
sulphur et spiritus procellarū pars calicis eorum
Ignis inestimabilis. Job p. viii. Transibunt ab a-
quis niuium ad calorem nimium

Fames insatiabilis. ysa. l. v. Serui mei comedēt
et vos esuriētis.

Tortor immortalis. Math. p. viii. Tradidit eum
tortoribus donec uniuersū redderet debitum

Horror abominabilis. Job. p. Vbi nullus ordo sed
sempiternus horror inhabitans

Tenebre palpabiles. Math. p. xii. Ligatis pedibz
et manibus proiците eū in tenebras exteriores

Dolor: cū formidine. Flāma: cū obscuritate. Mōs:
sine morte. Finis: sine fine. Defectus: sine defectu.

Quia amiserunt bona tēporalia huius mundi
ps. Cū interierit homo nō sumet omnia neqz de-
scendet cum eo gloria eius.

Quia tempus metendi perdidērunt. Hierē. viii.
Transiit messis. finita est estas et nos saluati, nō
sumus

Quia Visionē et gloriā dei perdidērunt. Crisosto
mus. Omnes gehenne cruciatus superat carētia
uisionis dei.

Quia inferni uilitatē et miserā adquisierunt.

Bern. **Q** gehennalis regio fugienda Vbi ignis
ardens: frigus uigens: uermis rodens: inimicus i/
mortalis: fetor intolerabilis mali percutientis

Tenebre palpabiles: confusio peccatorum; innoda
tio uinculorū: horribilis facies demonū. **T**otus
tremo ad huiusmodi regionis memoriam

Fortuna.

*Si laudas Virum quia diues: hoc fortune debet.
Si quia fortis: egritudine fatigabitur. Si quia no-
bilis: non ipsum sed parentes eius laudas. Si quia
pulcher: pulchritudo in senectute abiet.*

Et si laudas Virū quā sapiēs et optūlz bonis mori-
bus ornatus: tūc ipsū Virū laudas quā hoc nō est e-
tate caducū casu de pedulū nec a genitoribz heres-
ditariū Apuleus libro de doctrina socratis

Qui se diuigit stultū nō pficiet ad sapiētīā nec fi-
et qsqz talis qualis esse cupit nisi se oderit qualis
est Augustinus de Vera religione

Fortuna eū cui multū faciet stultū efficiat. Seneca
Tāto qsqz intus āpl. us stul. icior fit: q̄to conatur
exterius sapiens videri. Gregorius i moralibus
Presentis vite prosperitas inocentie testis nō est
Gregorius quinto libro moralium

Cū q̄s positus in pspitate diligit: incertū est utrū
pspitas an psona diuigat. amissio autē felicitatis
interrogat vim discretōnis. Nec pspitas amicū idē
eat. Nec aduersitas inimicū celat. Gregorius

Seplus i alto q̄s tollit: Ut ruens fortius cōquas-
setur. Nā sepe videt fortunā i p̄cipio pspa nūci-
are sz mediū et finē replei: multis aduersitatibus.
et pcludit petrus ra.

Dis bliādētis fortūe speciosus cū piclō nitor ē: et
sū cā fluit et sū rōe destituit. nulla certa felicitas
est. Seneca libro de sentenciis oratorum

Subito cū nō suspicat ifortuniū accidit. Innocē
Fortune instabilitas prudētis animū non cōquas-
sat. Seneca.

Elige homo	Quem
Humores abundant	Dolores ex tenuant
Ardores desiccant	Aera morbidant
Esce inflant	Geiunia macerant
Joci soluant	Tristicie consumunt
Sollicitudo coartat	Securitas ebetat

Diuitie iactant Paupertas deicit
Iuuentus extollit Senectus incuruat
Infirmitas frangit Meror deprimat
Mors interimit: et vniuersis gaudiis finē imponit.

Conditiones nobiles hoīs in statu inocētie
Propagationis castitas Cōpletionis sanitas
Iusticie originalis integritas
Corporis et anime impassibilitas. Immortalitas
Loci tranquillitas Peccati Inunitas
Cognitionis perspicacitas Virtutū serenitas.
Beatitudinis securitas Arbitriū libertas
Diuine ymaginis dignitas

Confessio secundū augustinū Est per quā
morbus latens spe venie aperitur

Secundū gregorium Est peccatorum dete-
ctio et ruptio vulnerum

Secundū ray. Est sacramentalis et legiti-
ma coram sacerdote delinquentis uel peccatorum
accusatio ex erubescētia per clauēs ecclesie satis-
factoria obligāns ad peragendū penitēciā iunctā

Confessio tripliciter fit

Primo interius scilz in foro conscientie corā deo
Et in tali confessione morbus scilicet peccatū la-
tens non aperitur quia deo apertum erat

Secūdo exterius coram iudice mundano Et in

tali confessione morbus scz peccatū latens aperitur.
non tamen in spe Venie.

Tercio fit exterius in foro conscientie coram Dei
Vicario scilicet coram sacerdote. et in tali confessione
peccatū latens sub spe Venie aperitur

Et ista confessio deservita debitis circumstantiis
est actus octo Virtutum

Veritatis, quia ad Virtutem Veritatis pertinet
ut quis se ostendat extra qualis sit intus

Timoris, quia est testimonium vel signū consci-
entie timentis Deū. spei qz spes diuine mie est causa
confessionis humilitatis q̄a taciturnitas peccati na-
scitur ex superbia cordis. Penitentie, quia cōfessio
meritoria includit contricionē et satisfactōnē

Prudentie, propter Veritatis manifestationem

Temperantie, quia Vere confitens proponit et p-
mittit sacerdoti ab omni pctō de cetero abstinere

Fortitudinis, q̄a Vere confitens proponit satisfac-
cere. Satisfactio autem propter sui laborem est si-
gnum fortitudinis

Confessio est necessaria

Necessitate obligatōnis, scz ratōne precepti siue in-
stitutionis christi seu ecclesie

Necessitate congruitatis. Peccator enim et i Deū
et in ecclesiam peccat

Necessitate Utilitatis et hoc modo confessio est is
satura propter octo Utilitates

Prima est ad cognitionem peccati. quādoqz enim
peccator credit esse veniale il. uđ peccatum quod est
mortale et eōuerso. Crisostomus. Sic pctōr Ut co/
gnoscas quorū acceperis veniā

Secūda ad quandā mentis securitatē ex cognitioē
accepte Venie. puer. p d. securamens quasi iuge
conueneum

Tercia ad satisfationē. Verecūdia enī est magna
pars satisfatiois. aug. li. de peni. qui per vos pec/
castis per vos erubescatis

Quarta ad pene diminuti onē ex vī clauū. io. x p
quorū remisistis pctā remittuntur eis

Quinta ad intercessorū multiplicationem. augu.
Quāto enī pluribus cōfiteatur in spe Venie turpi/
tudine criminis tanto facilius cōsequetur gratiam
remissionis

Septa ad culpe remissionem. quādoqz enī nō con/
teritur homo pctōr ante confessionē scđ in ipā con/
fessione datur sibi gratia contritionis et per conse/
quens remissionis culpe

Septima ad future culpe Vitationē. si enī aliquis
fluctuat ad casum confiteatur prauitates suas et
cōfirmabitur. aug. Si cepisti fluctuare cōfitearis

motum ne plangas terminum

Octava ad dei glorificationem. qui enim confitetur peccata sua se confitetur iustum et Deum iustum. ioseph. vii. Confitere et da gloriam Deo et iudica michi quid feceris

Ex dictis patet quod confessio fit quando anima dono scientie illuminata cognoscens plagas cordis sui et infirmitates peccatorum periculosas timens per eas mortem eternam incurrere currit ad medicum spirituale. Et hoc duodecim ipsam mouentibus

Primo scripture Veteris et noui testamenti quod multipliciter in multis locis clamant. confitemini primo prouer. p. viii. qui abscondit scelera sua non dirigetur in via qui autem ea confessus fuerit et derelinquet misericordiam dei consequetur

Secundo ecclesiastici. iiii. non confundaris peccata tua confiteri

Tercio hebre. p. accedamus cum vero corde postea teneamus spei nostre indeclinabilem confessionem

Quarto ia. v. confitemini alterutrum peccata vestra

Secundo figure Veteris legis. primo leuitici xi. figuratur in labio eneo ad lauandum inter tabernaculum et altare posito. Ut nullus accedat ad altare nisi prius fuerit lotus. ii. iere. xiiii. in mundatione sepro

si qui radebat omnes pilos corporis sui et lauabat
se aqua viua. iiii. p iordanē et mare rubrum

Tercio nature rerū. primo nata propria cordis est
quia si hō comedat aliquid nociuū statī cor dolet.
et euomit. Scdō si homo habet aliquid imundū ī
ore nūq̄ cessat excurare vsqz tota imūdicia expel-
latur. Tercio si hō habet manus imūdas nūq̄ co-
medat anteq̄ mūdet eas. Quarto nature aīaliū
primo Vt serpētis qui euomit Venenū bibēs ad fō-
tem. Scdō Vt cerui qui ad fontem inouatur et ue-
tustatē deponit. Tercio Vt ciconie rostro se purgā-
tis Quarto Vt cigni dicitur presentire mortem et
precinere lugubre. ps. Precinite domino in confessi-
one. Quinto ut maris quod purgat se naturali-
ter nec cessat expellere feces et maxime cadauera.
Sexto ut uini quod non cessat se purgare et defes-
care. Septimo ut ole bullientis que non cessat se
spumare. Octauo ut oculi qui si habet aliquam ī-
puritatem non cessat se purgare. Nonno ut auris
et naris que non sunt in pace si habeant aliquam
impuritatem.

Quarto herbe et arbores que uetustate hyemali

Deposita induunt nouitatem et aues nouos cantus
incipiunt sicut turtur et columba. ro. p. ecce nunc tem-
pus acceptabile ecce nunc dies salutis. canti. 3. flo-
res apparuerunt et vox turturis audita est. math.
iii. omnia tempus habent.

Quinto cure et culture maxime in tempore quadra-
gesimali homines ei qui negligenter vineas suas
agros et ortos tunc incipiunt putare fodere arare
claudere excolere qui ante in hyeme inculta reman-
serunt. ecc. p. tempus seminandi tempus metendi. 26.
Seneca. nil est cuius se vil. ius q. q. laborata vult
habere omnia bona sua non laborat. aug. quid est
o homo q. te velis malum habere non autem aliquid
tuorum non vixere non filius. non seruus non testis et
tamen vis habere malam vitam

Septo diuina iusticia dei que tenens euaginatam
gladium eternam mortem imminatur non confitetur.
psalmus. nisi conuersi fueritis gladium suum vibrauit
scilicet mortis et subite damnationis eterne. eze. p. vii. in
dicabo te iudicio adulterantium et effundantium san-
guinem furoris et zeli

Huius tamen sententiam reuocat misericordia dei per confessi-
onem quia quod confitetur homo etiam iudicat et dan-
nat in presenti et non sanabitur in futuro. quia vt
dicit augu. agnoscamus ei et parcamus quia non

suple pait. Bernardus. O beata spes confitemini
quomō vincis inuicibilē quā potens apud cōmipo
tentē q̄ tremendū iudicē Veris inclementissimū
patrē in iudicio ubi tremūt angeli et sancti. Hec fi
guratur Gene. pliiii. Vbi aliis non audiētibus lo
qui pro beniamin liberatione ante iosep iudas q̄ in
terpretatur confitens prius accedens confidētet al
legauit: et ad suam petitionem viscera ioseph con
citauit. Aug: Confessio peccatorū in presenti plus
potest prodesse in iudicio futuro q̄ omēs sancti qui
ibī peccatorem Vere confessum a dampnatione li
berat quod non possent omnes s̄acti. ps. Ne tradas
bestias / scilicet infernalibus aīas cōfitentium tibi:
et animas pauperum tuorum. Ecclesia. pliiii. An
te iudicium prepara iusticiam

Septimo misericordia dei et bonitas quam fa
cit ipsis confitentibus que est multiplex. Prima.
quia reus in curia eius reatum confitens non con
demnabitur prouerbiorum pp viii. Qui abscon
dit scelera sua non dirigitur: qui autem confessus
fuerit misericordiam consequetur.

Secunda. quia rerum iudex pater suus et frater
eiusdem conditionis est

Tertia. quia egro pro morbo grauissimo datur

leuissima medicina. ps. Dixi confitebor aduersum
me in iustitiam meam domino et tu remisisti impi
etatem peccati mei.

Quarta quia ex compunctione a peccato liberat.
math. p viii. omne debitum dimisi tibi quoniam ro
gasti me

Quinta quia ex cognitione sue turpitudinis ad
ultera reconciliatio accusatiōe sua iustificatur. psa
liii. Dic accusationes tuas ut iustificeris

Sexta quia ex sui dilatione appreciatur Jo. p vi.
si separaueris preciosum a uili quasi os tuum eris

Septima misericordia quia culpam suam cogno
scens in hoc mundo non spoliatur suis: uel ex here
ditatur: sed potius ad ea que amiserat restituitur
qui cognitio sue culpe regno paradisi comparatur
Luce p xiii. Dixit dominus latroni confitenti hodie
mecum eris in paradiso

Octauo sanctorum monita consilia et exempla.
Tho. p vii. Confitemini deo israel. et cetera. et ps.
cum timore et tremore confitemini illi: ego autem in
terra captiuitatis mee confitebor deo.

Nono dei et celestis curie leticia. osee. p vi. Confes
sio coram deo in maliciis suis letificauit regem. id
est confitendo. et lu. p v. de filio prodigo dicente. pa

ter peccavi in celum et coram te

Decimo confessionis indigentia quia sine hac nō est salus peccatori. Ia. v. Confitemini alterutrum peccata uestra: et orate pro inuicem ut saluemini.

Ambrosius. Non potest quisq̄ iustificari a peccato nisi fuerit ille confessus. Confessio animam a morte liberat. confessio paradysum aperit. confessio sp̄ salutis tribuit: quia non meretur iustificari qui in Vita sua peccatum non Vult confiteri

Undecimo gratia et gloria. ps. quoniam gratiam et gloriam dabit Dominus scilicet Vere penitenti cōfesso. ecclesi. p. pro anima tua non confundaris dicere Verum.

Duodecimo hostiū nostrorū multiplex incōmodum et molestia quam sequuntur ex peccatorū nostrorum bono et uera confessione

Primum quia per confessionem ab homine dyabolo expellitur et fugatur. q̄ figuratur. i. x. p. vi. Dauid expellebat Demonem a Depatione saulis ad sonum cythare que cythara est confessio. ps. Confitebor tibi in cythara. ysa. p. xii. sume cytharam. mat. p. v. ad clamorem mulieris chananee expulit Dominus demonem ab eius filia. lu. iiii. imponente iesu manum suam epibant demonia a multis

quia in confessione ad impositionem manus facit
totalis absolutio. i. homo a peccato liberatur

Secundum quia mediante confessione castrum su-
um fortis armatus quod munierat perdidit: et pre-
dam quam diu tenuerat solutis eius vinculis a-
mittit. lu. vi. Cum fortis armatus custodit atrium
suum et cetera. luc. p. viii. De magdalena Dominus
eiecit septem demonia. Tertium quia in confessio-
ne et absoluteione deus fortem aligat et domum eius
euacuat des. ruens vasa mortis peccatorum. lu. xi.

Si fortior superueniens vicerit cum omnia arma
eius aufert in quibus confidebat et spolia eius di-
stribuit. Quartum quia diabolum confundit
confessio ut legitur in vita patrum de quodam fra-
tre stimulato spiritu fornicationis vno sene fratrum
dicente propter humilem confessionem eius quie-
uit stimulus a fratre

Quintum quia secretum dyaboli confessio aperit
et fedus eius dissoluit. ecclesi. p. viii. qui denudat
archana amici fidem perdidit

Septimum quia cupiditatem dyaboli aperit q. tur-
pis sit ille qui tam turpia suadet

Septimum quia os dyaboli obstruit ut non possit
hominem accusare de eo quod accusauit se in con-

fessione. ps. obstructum est os loquentium iniqua.
Octauum quia scripta dyaboli delet ut legitur in
vita patrum de quodam fratre et quodam clerico
et quodam Vidua.

Nonum quia dyabolus excecatur ut peccatorem nō
cognoscat sicut recitatur in uitis patrum de quodā
religioso et quodam milite

Decimum quia dyabolus quiescere confessio non
sinit. lu. xi. in locis aridis et in aquosis expurgatis
ab humore: noxio viciorum dyabolus requiem nō
inuenit

Undecimum quia demones torquet et affligit cō
fessio. Augustinus. acriores dolores demonibus nō
inferimus q̄cum peccata nostra confitendo et
penitendo plangimus

Duodecimum quia virtutem sathane cōfessio de
struit. luc. viii. Cum deberet expelli demonum le
gio clamabat quid mihi et tibi o iesu obsecro ne de
stras me

Bona et utilitates que accidunt
anime per confessionem

Primo quia animam lauat et mundat. lu. p̄ vii. duz
leprosi irent se ostendere sacerdotibus mundati sūt
Jo. p̄. Si cōfitemur peccata nostra deus fidelis et

iustus est et remittet nobis peccata nostra. iiii. p.
quinto. Dixit heliseus naaman leproso. Lauare septi
es in iordane: Unde lauit et mundatus est. Bern.
Mira insania pudet abluī et non pudet inquinari.
Secundo purgat. ps. q̄ admo duz desiderat ceruus
ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te
Deus.

Tertio animam decorat. ps. confessio et pulchritu
do in conspectu eius. Bernardus. si affectas deo
rem ama confessionem: ama confessionem ob qua
amaris.

Quarto liberat ab oppresseione dyaboli. i. p. p̄ vi.
sonus cythare facit recedere spiritum malum. Itē
liberat a seruitute dyaboli et peccati; Ber. humili
ter confitenti remittit Deus peccatum. Item libe
rat a vinculis et cathenis dyaboli. ysa. l̄ viii. Dissol
ue colligationes impietatis. idē hoc. solve vincula
colli tui captiua filia syon. Item liberat de ore dya
boli et puteo inferni. iob. p̄ p̄ vii. saluabit te de cor
de angustolissime. ps. nec vigeat super me pute
us os suum. Item liberat a mortis corporis et aie
periculo: quod patet in vita sancti Siluestri et pe
tri cluniacn̄. Item liberat a faucibus dyaboli: lupi
leonis et drachonis. ps. de ore leonis libera me dñe

Quinto spirituales et materiales hostes vincit & superat quod patet in iudich. que interpretatur confitens Vicit et occidit olofernem. et de iuda qui interpretatur confitens dicitur Gen. xliij. manus tua in ceruicibus inimicorum tuorum. et deuter. xxxiii. manus iude pugnauerunt et adiutor illius deus erat.

Septo vincit confessio aduersarios eius et gubernat. ps. iuda rex meus et deus meus

Septimo confessio iustitiam dei allegat: et allegando instat: sententias eius inmutat: et summum iudicem placat. Si dicit iustitia ego occidam: potest dicere confessio. Ego viuere faciam. si dicit iustitia percutiam dicit confessio et ego sanabo

Octauo confessio tremendum iudicem conuertit in clementissimum patrem et pacificat peccatorem deo. gene. viii. hec est columba gemendo cauens simplex et humilis que affert ramum oliue in signum pacis et misericordie dei et gratie

Nono spiritum sanctum attrahit et impetrat. ps. os meum aperui et attraxi spiritum.

Decimo quod dominus confessos conseruat quod rex iudeorum. za. pi. possedit dominus iudam in partem suam. i. confitentem. Undecimo facit recte loqui qui prius est mutus. io. viii. peccatores non epaudit deus. lu. xi. cum eiecisset demonium

Bib. Magnovefa Paris.

locutus est mutus. Mat. Vii. Solutio Vinculo lingue a deo mutus loquitur recte

p.ii. Illuminat Jo. p.iiii. Laui et Vidi. Lu. p. viii. Cecus clamans secus Viam ad iesum illuatur. p.iii. a morte suscitatur. Math. ix. Eiecta turba Viciozum. s. iayri suscitatur: Jo. p.iiii. Dominus iuit in iudeam ad suscitandum lazarum

p.iiii. hominem sanctificauit. ps. Confessio facta est in sanctificatione eius

p. v. iustificat ysa. p. liii. Narra si quid habes Vt iustificeris. Ambrosius. Iustificari quisq. non poterit nisi prius peccata sua confessus fuerit.

p. vi. Deum et hominem glorificat et letificat Jo sue p.ii. Dixit iosue ad achaz da gloriam Deo et cofitere peccatum tuum Eccl. iiii. est confusio adducens gloriam. lu. ii. Date gloriam in altissimo deo et in terra pacem hominibus bone uoluntatis.

p. vii. hominem absoluit a Vinculis dyaboli. mat.

p. vi. Quodcuq. ligaueris super terram etc. Joha xi

Soluite hunc et sinite abire. p. viii. Sanat Job.

pp. iiii. Nunq. qui non amat iudicium medici sanari non potest. ps. honor regis iudicium diligit.

p. ix. Dei iudicium anticipat. i. corinth. xi. Si nos iudicaremur non Vt iudicaremur

pp. saluat. ro. iiii. oris confessio fit ad salutem.

pxi. hominē dignificat Ut sit arbor tam digna q̄
fructibus ipsius ematur quia eterna. math. 3. faci
te dignos fructus penitencie. apoc. 5. cantāt corā
agno 8 rati citharedi redemisti nos i sanguine tuo
et fecisti nos regnū et sacerdotium

pxii. bona inculpat et animā bonis operibus fecū
dat et per eā fructificat. gen. i. fecit primo deus a/
ridam terrā et post germiauit herbā bidentem et
ligna pomifera

pxiii. facit mori in pace. ps. ne tradas bestis aīa
confitētes tibi et aīas pauperū tuorum ne obliuis
catis in finem

pxiiii. facit dignum Vera susceptiōe et refectionis
corporis xpi apo. iii. Si quis aperuit michi cenabo
cum illo et ipse meū. i. co. xi. Qui māducat indi
gne iudiciū sibi manducat et bibit non diiudicans
corpus christi

Conditiones Vere et bone cōfessionis

Primo debet esse studiosa et premeditatu a Ut p̄
uideat peccator diligēter et precogitet p̄rio totā vi
tam suam in opera sua et tempus suū Ut de omnibus
possit confessori reddere rationem Ut dauid dicēs.

Cogitabo pro pctō meo. Et ezechias timēs preo
cupari mente recogitabo tibi omnes annos meos.
eze. viii. fode parientem scrutando cōscientiam

Secundo morosa ut non transiliat aliquod peccatum sed moretur in acquisitione et confessione. eccle. viii. beatus qui in sapientia morabitur ne sit quasi ioculator qui nunquam uel raro moratur in domo sua. iere. ii. uide uias tuas in conualle scito quid feceris curre leuis explicans uias tuas

Tercio debet esse uelox et festina gen. xxxix. modo confitebor deo et hoc propter sex causas

Prima ex peccati et confessionis ipsius qualitate quia peccatum ignis infernalis est nec aliqua aqua potest extinguere nisi lacrimosa confessione ps. Anticipent nos misericordie tue quia pauperes facti sumus nimis

Secunda mortis propinquitas quia non habemus de tempore nisi nunc aug. de latrone dextro quia cito conuertitur cito ignoscitur ber. qui in peccato iacet videt se minus diligere et de se minus curare.

Tercia hore mortis incertitudo ysa. xxxviii. dum adhuc ordiret succidit me ecclesia. v. ne tardes conuerti ad dominum et ne differas de die in diem. Cito enim ueniet uentura ira illa et in tempore uindictae disperdet te.

Quarta misera captiuitas in carcere peccati moranti in os diaboli. ps. non absorbeat me neque erigat me puteus os suum

Quinto aneli preciositas quia bona eterna et spi-
ritualia et tēpus suū et semetipsū amisit. ps. re: e:
la dño Viam tuā

Sexta expectantis dei mie imensitas qui stat ad
hostiā et pulsat grego. Si medicinā expectas o-
portet q̄ vultus de regas quia hō peccata detegat
hoc requirit natura medendi

Quarta nuda et aperta ysa. l. vii. Descende sede in
pulvere Virgo 2c. et post peccata tua denuda turpi-
tudine tuā discooperi eze. p. vi. Vidi te nudā et con-
fusione plenā et operui ignorantiam tuā ysa. l. vii
reuelabitur ignorantia tua et videbitur obprobri-
um tuum. Unde octo sunt que obturāt os peccato-
ris ne nudam faciant confessionem

Primum est desperatio uenie consequēde

Secundū est presumptio misericordie dei

Tercium est spes longe vite

Quartum est timor vel horror longe penitentie

Quintum est ignominia culpe aut iusticie.

Septum est amor peccati sui aut nocumentū sui

Septimum est nimia verecundia.

Octauum est nimia pigritia que differt de die in

diem. Quinto debet esse voluntaria .ps. ex vo-

luntate tua cōfitebor illi. idē voluntarie sacrificia,

hō tibi et cōfitebor nomini tuo

Septo debet esse simplex ne sit de illis confitens
de quibus dicitur in ps. in corde et corde locuti sunt
et lingua tua concinabat dolos

Septimo debet esse anxiosa et lacrimosa. trecen. iii
effunde sicut aqua cor tuum ut peccata lugeas et
omnino effundas

Quinqz autē sunt signa amaritudinis
seu anxietatis

Primum est Verecūdia. aug. de penit. di. i. Quā pe
nitet laboret mens paciēdo erubescētia et quon
niā Verecūdia magna est pena. qui erubescit pro
p̄po dignus est Venia

Secundū humilitas. ysidoro. li. ii. ca. 3. de san. bo. Vo
nusquisqz iustus esse incepit ex quo sui accusator
exstitit

Tercium lacrimae. Trecen. ii. Deduc quasi torrentē
lacrimabis per diē et noctē et effunde sicut aqua
cor tuum aug. li. de pe. Vbi de loz finitur ibi deficit
penitētia. et Vbi deficit penitētia nichil relinquit
tur de Venia

Quartū fortitudo ut scilicet et propter verecūdiā
nō dimittat cōfessionē sicut de maria magdalena

Quintū prouitas obedientie exēplo Eū qui factus
est obediēs usque ad mortē phil. ii.

Octauo prouida et discreta sacerdotē discretum

querendo. Aug. Qui vult confiteri peccata ut inueniat
at gratiam: querat sacerdotem discretum qui sciat ligare
et soluere. Item debet esse discreta ut sit ordinata et disti-
cta ut per iungula peccata curret et primo grossiora et
periculosiora dicat et etiam circumstantias aggrauan-
tes et in genus trahentes non omittat. Item bona
faceat et deum conuocet io. ii. in omni sacrificio sal erat ap-
ponendus: quia in omni facto suo et maxime in confessio-
ne debet mature homo et discrete se habere ita quod per incau-
telam suam non augeat: sed de eis potius expediat.

Nono sana et diuina quia ut dicitur in psalmo. non est in mor-
te qui medius sit tui: o domine. ecclesi. p. vii. Ante mortem
confiteri. psal. p. p. viii. Viuens viuens ipse confitebi-
tur tibi Aug. qui differt penitere usque in mortis ar-
ticulo sicut incerta est damnatio: ita in dubio est suo-
rum peccatorum remissio.

Decimo fidelis ut confidat de bonitate domini et de vir-
tute clauium heb. p. accedamus cum bono corde in ple-
nitudine fidei. math. p. v. Mulier magna est fi-
des tua fiat tibi sicut petisti. lu. p. vii. De magdalena
fides tua te saluam fecit

Undecimo deuota et corde deuoto et simplici ad deum
accedat ne sit similis illis de quibus dicit psal. p. p. p.
Populus hic labiis me honorat cor autem eorum longe
est a me. talis fuit confessio publicani. lu. p. viii. Dicet

tis deus propicius esto michi peccatori

Duodecimo accusatoria. iob vii. Non parcam ori meo loquar in tribulatione spūs mei conflabor in amaritudine anime mee. dicendo oīa pctā et circūstantias. aug. agnoscamus dicit dñs qz agnoscat peccamus: qz si sibi nō pepercit. idē Si hō tegit deus detegit. si detegit deus tegit. iob. iiii. dimittā aduersū me eloquiū meū. ps. iniustitiā meā nō abscondi

Tridecimo parata et obediēs ut dicat paratus sū et nō turbatus. act. i. p. dñe quid me uis facere. aug. ponat se confitens in iudicio sacerdotis

Decimoquarto. satisfactoria et nō ociosa: sed laboriosa. ioelis. ii. Convertere in ieiunio contra carnis concupiscentiā. in fletu cōtra cupiditatē oculor. in planctu ptra uite superbiā. aug. ad agendā dignā penitentiā non sufficit mores in melius cōmutare et a malis recedere nisi de his q̄ facta sunt malis satisfaciat deo per dolorē penitentie per humilitatis gemitum et per cōtriti cordis sacrificium cooperantibus elemosiniis

Decimoquinto integra ut oīa pctā maiora et minora et circūstantias pctōrū a se abraDat et abiiciat. ecclesi. xxxviii. ab omī delicto emunda cor tuum. Itē integra ut oēs circūstantias et aggravationes dicat maxie trahētes peccatū in genus et cās pctō

tū nō omittat. ysa. p̄liii. per dā babilonis nomē pec-
cati euidentia et infamia destruēdo reliquias et si
liquias peccati cōfitendo. Item integra ut non di-
uidat sacerdotes

Decio septo Vera. ps. ecce enī Veritatē dilexisti io.
viii. Veritas liberabit uos ut generaliter hō se pec-
catorē cōfiteat̄ lz actualiter aliquod peccatū mor-
tale nō recordetur. io. i. Si dixerimus q̄ peccatum
non habemus nos ipsos seducimus. Sit igit̄ Vera
ut peccatū quod cōmiserit nō taceat et ne cā hūilita-
tis peccatū suū augeat mentiēdo. et quod nō fecit
dicendo se fecisse.

p̄ vii. dz esse frequēs. ysa. p̄liiii. frequenta canticum
ut meōua sit tunc et est iteranda cōfessio.

Primo propter anguli magni cōsiliū suasionē. ps.
Confitebimur tibi deus confitebimur.

Secūdo p̄ p̄cti remissionē. aug. quāto pluribz cō-
fiteris sub spe Venie tāto citius Veniā cōsequaris.

Tertio p̄ Vberitatis scitatis acq̄sitiōez. io. vi. et ea-
mus iterū in iudeā. Quarto p̄ Viscerū p̄pi cōmo-
tionē. iero. paterna Viscera iterpeliatōe sedula mol-
liūtur. Quinto p̄ demonū ifestationē et fugatōez
Et auis elongat nidū i quo sepe molestat̄. Sexto
p̄ iugem insurrectionē. nauis sepe exhaurit̄ q̄n se-
pe aqua itrat. septio p̄ suffragioz sacerdotaliū et
ecclesie acq̄sitiōez qz multe picte valēt obolū

Si

octauo propter cōscientie dubitationē qz ubi inuē-
tus fueris ibi iudicaberis

Nono propter maiorem humiliationem si recidisti
surge: si non cessas cadere nō cessa surgere: per hu-
militatem

Decimo octauo generalis. qz de oībus requiretur
iudiciū generale. ps. omnes iniquitates meas dese-
qz diuisionē remissionis nō patit sūma dei pietas:
caritatis nobilitas: nec gratie incōmutabilitas: et
viciū cōtrarietas. math. p̄ viii. Precepit dñs seruū
venū dari et post oīa reddā tibi. et post omne debi-
tū dimisi tibi. et post tradidit illū tortoribus donec
redderet vniuersū debitum

Decimonono dz esse propria vt sua dicat peccata
et non aliena. ps. Delictū meū cognitū tibi feci
Vicesimo mūda et recta. eccle. i. Ne accesseris ad de-
um duplici corde et ne fueris ypocrita in cōspectu
hoīm. &c.

Vicesimo primo cōminuta ut nō solū cōfiteatur gña
et spēs peccatorū: sed singula crimīa. ps. lauabo p̄
singulas noctes lectū meū lacrimis meis. Itē vt
non cōfiteatur mortalia solū: sed etiā venialia et cō-
minuat peccata per circūstantias. ysa. lvi. tolle
mollam: molle farinam

Vicesimo secūdo dz esse Verecūda, qz pctōz dz eru-

Erubescere peccatum propter septem

Primo propter presentiam Dei et curie celestis. i. chor.
iiii. spectaculum facti sumus mundo: angelis: et homi-
nibus. lu. xv. pater peccaui in celum et coram te.

Secundo propter nobilitatis diuine indecentiam
eccle. xv. erubescere a patre et matre de fornicatione.

Tertio propter peccati uilitatem et ignominiam in
quo deprehensus est. iere. ii. sicut fur confunditur in
furto suo comprehensus: sic confundentur peccatores

Quarto propter uilissimi fori imprudentiam. iere
xxvi. Posse ostendisti michi percussi femur meum
confusus sum et erubui

Quinto propter deiectionis Vehementiam. Tren.
i. Deposita est Vehementer quia filius et heres Dei fit
seruus iere. ii. Vide ubi nunc prostrata est

Septo propter ingratitudinem diuine misericordie. grego-
rius. Erubescere dei misericordiam saltem debemus si eius
iustitiam formidamus

Septimo propter satisfactionis ad quam tenemur sup-
pletionem. mat. iiii. Veniens in babilonem liberaberis
in confusionem confessionis

Multiplex est confessio inutilis

Una est negligentis et differentis nimis. s. illorum
qui confitentur sine prouisione et studio. prouerbi.
xxx. Qui negligit vias suas mortificabitur. et hi

figurantur per iudam galileam de quo act. 1. 18. prior
exiit iuda galileus et oēs qui cōsencerunt et disp
si sunt et ipse perit

Secunda que fit solo timore mortis aut periculi ꝓ
fitentis et hi sunt similes iude quiriaci dicto qui ti
more mortis compulsus est

Tertia est debitas circūstantias omittētis: et hi
figurantur per iudam de vico recto qꝫ tales in ge
nere peccata dicunt sed ad circūstantias non diuer
tunt: uel propter pudorē uel propter alias causas

Quarta est retrocidentis uel penitentiā omitten
tis. hi significantur per iudam thadeū qui lz mul
ta bona fecisset mortuus est cū simone fratre suo in
perside

Quinta est fingentis uel dissimulantis et hi simi
les sunt iude proditori qui osculo tradidit filiū ho
minis. i. thi. i. confitentur se nosse deum: factis aut
negant.

Septa est desperantis ut iude scariotis qui dixit
peccavi tradens sanguinem iustum. math. 23. 35. uii
talis fuit confessio capn. gen. 42. 9. maior est iniquitas
mea quoniā ut veniam merear.

Septima est presumentis: ut illoꝝ qui cōtinent
mīa dei nimis enim ex tendendo hi figurantur per
iudā filiū iohanna qui interpretatur misericors de

us. lu. iiii.

Octava est augentis peccata Ut mentientis in cōfessione. hi significātur per iudam filium iosep lu. iiii. qui interpretatur augmentū: et est illorum qui dicunt penitencias non posse agere aut a peccato non posse abstinere

Nona est excusantis et defendentis peccatū suum hi significantur per iudam machabeum qui interpretatur ptegens Vel ingeniosus qz peccatū quod debet accusare in confessione excusat ingeniose et defendit

Decima est proicientis in alium Ut fecerūt primi parentes. adam peccatum suum retorxit in mulierē mulier in serpentē. hi significantur per iudaz qui ascendit cū zorobabel de babilone.

Undecima est diuidentis Ut eoz qui partem retinent et partem confitentur. Vel qui vna partē vni confitentur et aliam partē alteri sacerdoti: hi significantur per iudā qui confitebat̄ super portā sterq̄ linii inter mosellam et beniamin qui erant duo sacerdotes.

Duodecima est iustificantis se et gloriantis. hi significantur per simonē filiū seuua: sicut phariseus dicebat lu. y viii. ieiuno bis in sabbato. do elemosinas pauperibus. do decimas oim que possideo.

Diiii

Superbia.

Secundū grego. septē sūt genera peccatorū mortaliū a quibus oīa peccata oriūtur. primū ē supbia secundū inuidia. tertiu ira. quartū accidia. quintuz auaricia. septū gula. et septimū luxuria. Supbia ē enī electio miorē cōtēpnēs: paribz et impiis

fatagens dñari. Sup̄bie sūt due spēs. s. interior in
intellectu et affectu. et exterior in multis. tamen i
tellectu interioris superbie sūt iste spēs. s. Vanaglo
ria que est qñ aliquis inaniter se extollit et gloriat̄
de bonis suis i corde. uel qñ desiderat uel amat uel
querit laudē humanam.

Secunda spes sup̄bie est ypocrisis que nascitur ex
amore uaneglorie qñ aliquis oñdit apparentiā et
non ueritatē bonitatis iustie et s̄ctitatis que i du
obus consistit. Videlz in bono quod nō hz qñ ex boni
simulatōe bonū oñdit cū illud bonū intra se nō ha
beat Verū. et in absconditōe malū quod hz qñ ex dis
simulatōe malū abscondit quod hz: ne malus hoibz
appareat. aut malū suū tegat Vel ut maliciā suā
cautius impleat. Vñ triplex est ypocrisis. s. ypocrisis
fetida. qñ deo apte seruire se oñdit et occulte per pec
catorū sedationē offendit. ypocrisis stulta qñ aliquis
apte et occulte bona opat ut s̄ctus ab oibz Videat̄
ypocrisis subtilis est dū miore ypocrisim relinqt ut
in maiori et subtiliori pmaneat ut cū aliq̄s q̄situs
an ieiunet uel portet ciliciū rñdet deus scit ut non
dicat̄ ypocrita. Alia ypocrisis subtilis est qñ aliq̄s
Vult subtiliter ascēdere ad honores uel dignitates
facit bona opera ita q nō potest ad aliquo solo Vi
cio reprehēdi donec sublimat̄ ad honores et digni

Vana gloria

ypocrisis
fetida
stulta
subtilis

tates et tunc apte facit et oñdit scelera Vicioꝝ q̄ in
corde suo abscondebant et radicabant. et sic appa-
ret q̄ arbor nūq̄ fuit bona q̄ malū fructū facit.

actūria 2 1/2
paribus
quid iudicant
Tertia spēs supbie est iactātia q̄ pcedit ex Vana/
gloria qñ hō seipsū laudendo iaciat et oñdit super-
biā sui cordis. per iactātiā oris sui q̄ fit duobz mo-
dis. s. de bonis et malis. Quīqz aut sūt gñā iactā-
tie. Prīmū est de p̄terito. secundū de p̄nti. tertiū de
futuro hec tria sūt subtilia. quartū subtilius et qui-
tū subtilissimū. primū ē de duobz. s. bonis et malis
de bonis quando aliquis se iaciat de bonis p̄teri-
tis que fecit: dixit: Vel habuit: uel procurauit: uel fe-
cit fieri ut laudem acquirat humanam.

De bonis corporalibz ut est pulchritudo. fortitudo
agilitas. iuuentus. sanitas. libertas. nobilitas. bo-
na lingua. clara vox. et hmōi. De bonis naturali-
bus spūalibz ex parte aīe Vt intellectus. ingeniu-
bona mēoria. subtilitas animi. potestas. exercitiū
discretio. De bonis spūalibus acquisitis: ut ē scia
et peritiā. De bonis spūalibus gratuitis infusis:
ut gratia. huilitas. caritas fides spēs mensuetudo
largitas. pietas. fortitudo. abstinentia. castitas. Vir-
ginitas tēperantia. et hmōi. De bonis t̄palibz Vel
fortune: ut diuitie. potētie. honores. Delitē. p̄speri-
tas. laudes hūane fauores genus amici parētes ser-

uicia et p̄tates. De bonis q̄ ex ore p̄cedūt ut oratō
lectio predicatio cantus. De bonis artis cā bñ legē
dī cōstruēdī clare et arte cantādī et aperte scribēdī.
De bonis p̄tie cā docte cōsulēdī pulchre allegādī:
et urbane loquēdī. De bonis que operantur ut ele
mosinā dare ieiunare peregrinari: et h̄mōi: et de ta
libus gloriari in corde. De bonis artis mechanice
Vt bene arare fabricare nere suere tepere et h̄mōi.
De bonis factis extra Vt dare h̄strioibus ad lau
des et fauores eorū acquirendū uel ad eorū Vitupe
ria deprimendū uel uelle gloriari de bono alterius
uel de cōceptu proprio Vel gn̄atiōe Vel qñ gloriat̄
de malicia sua quod deterius est: ut de peccatis et
malis ut alios malos Videatur excedere ī suo ma
lo. unde duplex est gloria. s. Vera et Vana. Vera dī
uiditur ī simpliciter Verā q̄ ē testimoniū bone cō
scie qñ aliquis nullius est peccati cōsciū. Verior ē
que est quando suscedo quedam spiritus sancti ma
nifeste sentitur qui reddit testimoniū spiritui nos
tro Verissimū que est Vita eterna.
Jactantia de malis quādo iactat de lasciuis et ex
cessibus suis transactis que fecit procurauit uel fe
cit fieri uel quibus cōsensit in his gloriando: hoc ē
maximū peccatum et damnosum. qz cōtra spiritū
sanctum.

Secundū est dum iactat de bonis que in presenti possidet. s. de diuiciis: potentia: scia: fortitudine: genere: probitate: nobilitate et largitate

Tertium est de futuro quā aliquis se iactat aliquid habiturum vel facturū ultra vires suas quā maiores res uel forciores se dix facere possent

Quartū est subtilius quā nō audet iactare se cā pudoris: sed cōtempnit et vituperat aliorū possessa dicta vel opera ut preter hoc audientibus occasione se laudē dī vel quā sensū suū vel consiliū uel dictū: uel factūz aliis profert uel quā bñfacta uel bñdicte aliorū diminuit et peccatores et peiores appareāt: et ipse non.

Quintū ē subtilissimū quā aliq̄s nō audēs se iactare apte fingit hūilitatē dicēdo se eē tā prauū: tanū et peccatorē ut dicat hūilis et probus. d. se fore dyabolū ut credat eē d̄s. d. se fore malū ut dicat bonus.

Quarta spēs sup. ē arrogātia. Vñ quatuor mōis tumor arrogantū dīdit. Prīo ex se cū hō quod h̄z ex ppria uirtute se hēre putat et nō a deo a quo oīa pcedūt.

Secundo p meritis: cum homo quod h̄z non a deo accepisse s̄z ppriis meritis credit.

Tertō flō cum homo habere se esilat quod non habet: uel credit habere plus quā habeat.

Quarto plus oibus cū homo ceteris Despectis singulariter se habere estimat quod hz: Vel qñ credit habere maiora bona q̄ ceteris et nō hñtes similia bona cōtempnit: aut qñ omibus ^{se}prefert Vel Desiderat ^{se}preferri.

Insuper arrogantia oñditur in sex spēs videlz iactantia. singularitate. prodigalitate. contentiōe. derisione: et rebellionē

Quinta spēs superbie est presumptio que multas habet species

Prima quādo aliquis presumit facere quod alii antecessores uel maiores. Vel meliores ^{pro}presumpserūt: Vel presumunt

Secunda quando aliquis presumit de Viribz suis Vel de amicis uel de diuicis

Tertia quando aliquis presumit de Victoria ante tempus et adhuc est in pugna.

Quarta quando quis presumit supra Vires: sicut cū presumit que epibit a peccato cū Voluerit: cū tñ a casu labens in peccatum mō cauere non possit. i. si adam non a se positus in paradiso terre: triper se ibi stare nō potuit: quis in celesti paradiso suis meritis ponere poterit.

Quinta quando quis presumit et credit plus Valere q̄ ualeat: uel plus posse q̄ possit: uel plus scire q̄

Presumptio

sciat: aut qñ credit plus ualere Vel plus posse: uel plus scire q̄ alter: aut qñ credit maiora bona a deo meruisse q̄ h̄z. aut qñ se solū credit meliorē: aut qñ credit q̄ deus nō sit aliis bonus sed tantū sibi: uel q̄ sit parū bonus aliis. aut qñ de se nimis sentit et parum de aliis: aut qñ affectat Vel putat ab aliis magnifica de se loqui uel de factis suis. aut qñ sentit nimis aplaudere sibi de scientia: potētia: bonitate aut sanctitate. aut qñ aggredit̄ uel affectat aggredi aliora uel maiora pulsq̄ decet: aut qñ se aliis preponit uel nititur preponi

Septima
Septa spēs superbie est singularitas in diuis in factis. in ornamentis. in hitibus. quādo hō arrogans uel presumptuosus uel elatus nō vult aliis reformari in bonū: sed inter alios singularis vult apparere cōtēpto cōi bono.

Septima
Septima species est prodigalitas qñ hō presumptuosus et arrogans facit magnos sūptus et excessiuos et expensas de suo uel de alieno Vt dicat̄ et teneatur largus urbanus et liberalis.

Octaua
Octaua spēs superbie est cōtentio qñ hō presumptuosus et arrogans obiurgat Verbis superbis pauperes per quos deus requirit ab eo de bonis que illi tribuit: aut qñ obiurgat familiā et vicinos suos Verbis superbis Vt in disputationibus. causis. ta

bernis. Vico et similibus superbia uel odio uel pro
rancore latente.

Nona spēs est derisio qñ superbus arrogans deri
det illos qui nō habēt illa bona Vel uirtutes quas
estimat habere. aut deridet peccatores uel peccatri
ces ostendēs se nō esse peccatorē qui peior forte pec
cator est: aut deridet labentes super terrā uel cadē
tes in lutū. aut deridet probos et viros religiosos
aut bene agentes et penitētes quod est cōtra spiri
tū sanctū ut dicēdo Vulpes sit heremita. et similia.
Decima species superbie est rebellio. qñ aliquis est
contrarius et rebellis oībus illis qui suū bonū uel
cōmodū uolunt Vel ostendūt Vel docent quia res
bellis talis est cōditionis. si reprehenditur se defen
dit. si castigatur irascitur. si datur ei cōsiliū non cre
dit. aut qñ loquitur cōtra deum uel cōtra fidē Vel
contra statuta fidei. Vel contra prelatos Vel cōtra
dños suos eis se opponēdo. Vel cōtra eos allegatio
nes procurando: uel eos blaphemando. aut bonuz
et cōmodū eorum impediendo. aut damnū Vel ma
lum eorum procurando.

Undecima spēs superbie est cōtemptus q̄ ē triplex
aut qz hō non appreciat uel honorat alios in corde
suo sicut tenetur. aut qz nō honorat Vel reueretur
illos quos deberet Unde nascitur irreuerentia.

Derisio

contra spiritum sanctum

Rebellis

Contemptus

aut qui non obedit illis quibus deberet Unde proce-
dit inobedientia. Contemptus Dei qui homo minas et
iudicia Dei non metuit dum pro nichilo et pro modica
delectatione ad peccandum se exponit. Vel qui non for-
midat peccatum pro quo tantam penam meretur et susti-
nebit dum a peccato exiit uel negligit. Vel qui spiritu-
alia et eterna bona futura a deo promissa et danda
fidelibus parui pendit. Ut est resurrectio carnis pa-
radisi gaudia et Vita eterna; Vel proximi cum se uel
alium false appreciat in corde suo. dum meliorem contem-
pnit et peiorem appreciat. dum pauperes despicit et di-
uites magis honorat. dum contempnit alios qui plus
sunt apreciandi quam ipse. dum appreciat se plus et ali-
os minus. dum contempnit aliquos ut audientes appre-
cient se et alios vituperent.

undecima
Duodecima spes superbie est irreuerencia que pro-
cedit ex contemptu quando aliquis non exhibet reueren-
ciam istam quibus tenetur. scilicet quatuor. Deo. qui homo
non exhibet deo reuerenciam et honorem qui coram eo omnia
vidente non erubescit et qui coram eo bona strenue non
facit. aut quando non seruit ei vel male seruit ei. aut
qui non libenter facit vel dicit vel audit seruicium: ser-
mones: et horas Dei. aut est in ecclesia quando ubi
deus audit sermones seruicia Dei et alia officia: dice-
re et facere inhonesta non deberetur. aut qui circumstan-

tes a laude dei et honore perturbat. qñ paruum hono-
rem et reuerentiã deffert corpori christi dũ hoc spe-
culatur. qñ cõscia nō purgat integre per amarã
cõtritiõẽ et cõfessionẽ ut dignius reciperet illud.
qñ quod deterius est recipit illud in pctõ mortali.
qñ hõ nō exhibet angelo suo ad eius eustodiam de-
putato reuerentiã dũ cũ eo peccare nō abhorret. qz
quociens peccat totiens ei cõtẽptũ irreuerentie def-
ferit. Ecclesie. qñ sacre ecclesie nō deffertur honor &
reuerentiã q̄ est mater nostra et domus dei et orati-
onis. qñ Viribus illatis frangit. qñ intra uel extra
res ecclesie furant. qñ ibi pp̄ honore corporis christi
et reliquiarũ sctõz in ea quiescentiũ aliquid turpe
fit Vel dicit uel cogitat Vel p̄petrat. qñ deus et sã-
cti ofendũtur per pctã ibi perpetrata i quoz hono-
re ecclesie dedicate. qñ in ea sacra uerba et officia ir-
reuerenter tractantur. qñ altaria et cymiteria im-
mũde tractantur: ornãtur: uel cõculcant. qñ in eis
Vel circa ea aliquid fit quod nō licet. qñ honor de-
bitus eis et sãctis et eoz reliquiis non exhibet uel
locis religionũ uel p̄sonis ecclesie uel p̄latis uel pa-
rẽtibz spũalibus. hoĩbz qñ hõ homi nō deffert
reuerentiã et honore. i. honora dũ sunt hoĩes pp̄ dei
imaginẽ q̄ est in ipsis et pp̄ angelos ad sui custodi-
am deputatos. Serui: nō sũt cõtẽpnẽdi precipue

sed sint boni et fideles.

Boni homines precipue sunt honorificandi. cum affli-
neant deo omni genere penitele quia deus in eis habitat
Pauperes non sunt contemnendi Et egeni sed rogandi
Et patroni. Nam honor qui fit pauperibus deo spes-
cialiter exhibetur. quia ipsorum est regnum celorum

Domini honorandi sunt a seruis quia omnis anima
potestatis et sublimioribus subdita est Vidue bene
honorande sunt plusquam alie quia scribit deffedita Vidua
Viri honorandi sunt ab vxoribus similiter vxores
et mulieres a viris ideo deus non de pede formauit
mulierem ne a viro conteneretur nec de capite ne do-
minaretur sed de costa Et paritas honoretur

Parentes spirituales honorandi sunt ecclesia. Vni-
honorifica sacerdotes quia terribile est sacerdotes con-
temnere nec facies eorum erubescere mouentibus illis
et iubentibus a sceleribus cessare et propter sacer-
dotalem dignitatem quam nec ipsi angeli creduntur
habere in consecratione eucaristie. Unde cum quidam
magus scilicet cum dyabolo loqueretur pretereunte
sacerdote cum corpore domini flexis genibus ad-
rauit dominum dyabolus; et reddeute sacerdote sine
corpore christi similiter fecit et interrogatus a mago cur
homo fecisset Et adorare creatorem meum et post ea mi-
nistrum eius penes criminales honorandi sunt tam in

Verbis quā in beneficiis. iuste est Ut in senectute
Duros sibi filios inueniat q̄ penitentibus suis Duris fue
runt et hoc iusto Dei iudicio multis accidit. causā
derisit nuditatē patris sui et sup filios suos maledicti
onē adducit p̄m. species supbie ē inobediencia q̄
est q̄n hō cōtēnit obedire illis q̄bz tenet Si delictz q̄n
q̄s trāsgredit̄ p̄cepta Dei Dei q̄n hō vult sibi uiuere
et nō deo recognoscēs Deū nolēs ei seruiciū exhibere
Q̄n p̄miū obediēcie cōtēnit. scilicet. gloriā sēpternā
iuris naturalis: q̄n precepta Dei cōtēnit scilicet moꝝ
naturalis quod ē. Nō facias aliis q̄ tibi fieri nō Vis
Decalogi: q̄n cōtēnit precepta Decalogi q̄ sūt decē
Euangelii. q̄n cōtēnit precepta euangelii. s. noue
legis q̄ decz inimicos diligere nō iurare oīno neqz p̄
celū neqz per terrā nec mulieres aspicere p̄ modum
cōcupiscencie. Ecclesie dū festa Dei et sctōrū homo
nō seruat ex precepto et cōstitutione. Quatuor au
tē pertinet ad obseruatōez festoz sctōz. primū est
q̄. homo debz vacare ab opibz terre et sollicitudinibz
bz terrenoz. Secūdu est q̄ i vigiliis sctōz attēde
re debz homo ne sit peccatū i ip̄o et si sit deleat p̄ cō
fessionē Ut sit Vigilia honesta. Terciū est q̄ absti
neamus a p̄ctis. Quartū est q̄ bona faciēdo vtili
tati aīe ite damus i quā que sūt Laus
Dei que set quedam inchoatis bone vite et

quā expectamus. q̄ nichil a Deo representat celestis
habitationis statū q̄ alacritas laudenciū Deū.
Sermo Dei cui vacandū est q̄ Verbo Dñi celi forā
ti sūt. Oratio cui est vacandū. q̄ ipsi oranti subsi/
diū. angelo solaciū: dyabolo suppliciū. Deo gratum
sacrificiū et bene negociatur in regno celorū q̄ ap/
tū h̄z introitū: Elemosinarū largitiō: cui est isisten
dū. Secūda meditatio cui vacandū est. q̄ scribit̄
Dimitte oīa impimēta et vaca bone mēti ad hanc
nō prouenit occupatus. hec meditatio debet vaca/
ri precipue circa quattuor. Circa Deū. qui sic hono/
rauit illū sanctū et remunerauit pro modico serui/
cio suo tūc d̄z aīari quisqz ad seruiendū cū liberali
Dño. Circa festū quod expectamus cuius figura ē
p̄ns festū quod agimus ut sicut in festis nō est con/
gregandū cōgregatus Stendū sic in futura solen/
nitate. Circa teip̄sū ut Videas in quo statu es Et
cogites defectus tuos et quō poteris te emendare.
Circa sanctū cuius est festū. et illi tria attēdere de/
bemus. auxiliū sancti. q̄ potēs in terra: potētior ē
in celis si in carne pro peccōribz orauit nūc tāto au/
plius potest orare pro eis. Exēplū sancti Et cōsi/
deres virtuosa opera illius. Confusionē nostraz.
q̄ similis erat nobis. Quid ergo est q̄ nō solū diffi/
cile sed impossibile credimus ut faciamus opera q̄

Quando transgreditur fidē catholicā. quādo cre-
dit minus q̄ d̄z credere uel magis q̄ debet credere.
Vt diuinationes sortilegia et carmīa. aut quando
tepide credit. Vel quando dubitat de his que firmi-
ter d̄z credere. aut quādo negat fidē catholicā ut
heretici et apostate. Sortilegiū. quando aliquis
credit uerbis illicitis sortibus et carminibus ut ni-
gromātie et cōsimilibus. uel cōiurationibus et au-
guriis et cōstellationibus dū consulit magos aut
maleficos aut incantatores aut demones aut cū d̄o-
nīs loquētes aut quādo credit eis aut maleficiis
ip̄sū. Maleficiū est dū malefici permissu dei ele-
mēta concurrūt et hoīm mentes parū in deo confi-
dentes turbant et sine aliquo haustu veneni vio-
lencia carnis ipsos interimunt dū attrahunt viri
mulieres ad amorē suū per maleficiū comestionis
et ecōuerso mulieres uiros. Diuinatio quando ali-
q̄s dicit se scire preterita. presentia; et futura in quo
dyabolus loqui dicitur.

Que sunt per mortuos resuscitatos

Vel per augurium sc̄z in gestu et cantu et Volatu
auium:

Vel circa sortes Vel per inspectionē psalterii astra-
labii uel mathematicorū uel magorū in cōstella-
tione stellarū

Qui dies et horas in negociis agendis custodit Vel
qui aras Vel aras inspicit

Aut qui in aris ydolorum demonum responsa acci-
pit aut q̄talibus comedit aut ad Somnum eorum uadit.
Aut in Somnum suum introducit aut interrogat.

Somnorum error est quod aliquis confidit et sperat in somnis
Et sex modis tangunt animi cogitationes somnorum
uentris plenitudine. Exi auicione cerebri uel alio-
rum membrorum. nimia habundancia prauis sanguis.
Demonis illusionem. Aliqua precedenti cogitatione.

Aliqua precedenti reuelatione. Superstitium est quod
Deo supponitur aliquid cui plus creditur in quo plura
spatur uel quod super Deum amatur. remedium infortu-
nio est dum mulieres querunt aliqua remedia uel fa-
ciunt ne concipiant ne lupo concedat aialia perditia

Dum querunt remedia contra infirmitates hominum
pecorum per modum sortilegii. pp̄viii. species superbie
est ambitio que est appetitus proprie excellentie quod
ambiciosus desiderat honores dignitates Vel pote-
states qui se extendit in multis. Ad depretris quod vult
aliis placere uasuntur multa peccata. s̄ adulacio
applausus simulacio prodigalitas

Domorum et expensarum Ut ab illis dicatur

Largus. Dapsilis. Urbanus. liberalis.

Asinistris quā vult aliis nocere nascuntur.

Maledictio. Diffamatio. Despectus. blaphemia

Pravus cōcessus mēdaciū mortis Desideriū illorum
quorū malū precipitacionē Detrimentū et mortē de
siderat Ut ad eorū dignitates Beneficia Vel officia
et honores attingat

Appetitus proprie exultētie est in tribus scilicet in
appetitu Domini quā aliquis ambiciosus affectat
omnes subiectioni sue subicere

quādo querat fieri iudex hominū

Quando vult regere plures cum se nesciat regere.

Quando appetit regimē uel honorem prelatiōis
uel dignitatis

Quando se ingerit Ut presit.

Quando cū sit in vtilis non respicit Deum Vel se
Vel alios sed per phas et nephas ad multorū peri
cula et per multa pericula per amicorum potesta
tem Vel violentiam Vel pecuniam Vel falaciam
ad dignitatem quam appetit tendit Vel intrat

Qñ abutitur ptate hita. qñ usurpat ptatē sibi cō
missā. qñ in nimia vicia se mutat. Magisterii. qñ
aliquis presumit docere quod nō scit vel quod nō
didicit. qñ malū facit et bonū docet. qñ nō ea facit
que docet. qñ verbo edificat et opere destruit. qñ be
ne loquitur et male viuit. qñ appetit magisteriuz
habere uel magister vocari. qñ homo nichil scit nec
vult doceri. qñ doctus est et neminē vult docere.
qñ multa scit nec vult docere nec doceri. Sīplicis
excessus. qñ aliquis vult excedere aliuz in aliquo
bono ut aliquo mō videat̄ maior. qñ vult excede
re maliciā alicuius mali et alioꝝ prauitatē ut ma
gnus uel maior appareat et hoc viciū facit hoīem
mutabilē ut qñ videt aliū minozē inaniter letatur
qñ videt similit̄ designat̄. qñ videt maiorē tristat̄
et sic mō timet. mō dolet. mō inflat̄. mō ad nichilat̄
Ambiciosus semp̄ ē pauidus ne dicat uel faciat qd
oculis oīm displiceat. honestatē mētī. hūilitatē dis
simulat. oīs adulat̄. cunctis inclinat. oīm seruus
est et tributarius ē. Est male ambicionis qñ ad di
gnitatē tendit. peius qñ eā acq̄rit. pessime dū puni
tur ad hoc q̄ male se hūit in dignitate.

Inuidia.

Inuidia est egritudo ex felicitate alterius pro-
ueniens nocens naturaliter inuidēti. Vel inuidia
est arbor maliuosa cuius radix est tota superbia.
Truncus, maliuosentia. Rami, rancoꝝ et odiū.

f. l.

Floues palloris macies fructus Solor et gaudiū
s. Solor de bonis et gaudiū de malis. Vel secundū
Gregoriū Inuidia est Solor aliene felicitatis: in-
uidus peccat corde/ore et opere epulando.

in 3^a p^a ad 2^a p^a
Unde prima species inuidie est plausus in aduer-
sis quādo aliquis videt vel audit malum alteris
us gaudet in corde suo de ipso dāno vel malo. in-
firmitate/ destructione/ tormento/ pena/ langore/
paupertate/ diffamatione/ vituperio/ morte/ per-
dicionē/ aduersitate/ Solorē et similibus. Que sūt
in corpore quādo inuidus vel alter vel iusticia dei
infert alicui aduersa in corpore: Ut infirmitas/ lan-
gor/ tormentum/ destructio/ mors et similia. In
bonis temporalibus Ut infortunū/ paupertas/ ad-
uersitas/ iēpesta/ perdicio/ predacio bonorū tem-
poraliū. In bonis spiritualibus Ut est diffama-
tio vel vituperium iudicandō et sic de similibz.

in 3^a p^a ad 2^a p^a
Secūda species inuidie est iudiciū temerariū.
Quādo inuidus videt vel audit vel quoquomō
percipit bonum alterius, et illud bonū in corde suo
iudicat esse malum:

Aut iudicat de operibus aliorū q̄ mala intēcione
fiant que bona intencione fieri possunt.

Aut quando iudicat ea que ad se non pertinent.
Aut quando iudicat de aliquibus rebus quas ignorat
Vel dubitat non per prius percepta Veritate.
Aut quando iudicat bonos esse malos et malos esse
se bonos. Aut quando iudicat male Vel peruers
se serie .i. Utiliter ad Utilitatem suam: Vel iocose
nocendi animo dolendo.

Unde Dolus est tertia species inuidie. Quando
homo dolet in corde suo dum videt Vel percipit
euenisse Vel euenire alicui bona aliqua nature Vel
fortune Vel gratie scz prosperitate / sanitate / letici
am / gloriam / famam / gratiam / felicitatem / offici
um / beneficium .

Maledictione que est quarta species inuidie.
Quando inuidus Veneno maledicit .i. in malo di
cit oia bona alterius ipsa deturpando et minuendo.

Amaritudine que est quinta species inuidie.
Quando inuidus habens cor inflatum dolore felis
citate aliene fundit fel amaritudinis cordis sui p
os suum: aliquando culpam alienam exaggetat
Aliquando mala alteri que sciuit Vel audiuit ag
grauat. ps. Cuius maledictione os plenum est ama
ritudine et dolo. Dolorque est. vi. species inuidie
ab ore procedens: quoniam homo inuidus quadam machinacio
ne dolosa decipienda cum aliquem circumuenit Vel decipit

f.ii.

Maledictione

Amaritudine

Dolor

Aut quādo mala interpretatione Verborū suorū
oīa quecūq; Videt Vel audit de bono alteri⁹ puer
tit in malū. ps. **De** dolosi super me apertum est.

Extinctione
Extinctione que est septia spēs inuidie. Quā
do inuidus extinguit bonum inceptum aliquorū
qui benefacere inceperunt.

Destructione
Destructione que est octaua species inuidie
Quādo inuidus destruit bonū aliquorū qui flo
rent proficiendo quātum ad Deum et mundum.

Impetitione
Precipitatione que est nona spēs inuidie. Quā
do inuidus omnibus viribus suis satagit precipi
tare Vel subicere perfectū bonum illorum qui fas
ciunt plura bona opera quātū ad deū / Vel quātū
ad mūdū ne amplius proficere possint nec deo nec
sibi nec alicui. Et hoc peccatū impugnat gratiā
spiritus sancti et est irremissibile eo q̄ Dix inueni
tur qui de tali peccato Veniat ad dignā contricti
onē. Et est sciendum q̄ septē sunt peccata contra
spiritū sanctū scz presumptio. quando aliquis nī
mīs elargiens misericordiam dei & parū pendens
eius iustitiam peccat spe Venie consequende.

Desperatio
Desperatio qñ aliquis nīmis abhorrens iusti
tie dei seueritatē et parū pēdēs eius mīam credēs
tam graūiter peccasse q̄ nō posset indulgentiā pec
catorū suorū mereri. Desperat de Venia cōsequēda

Et cayn. Duricia cordis quādo aliquis habet
cor tā durū in sua malicia q̄ nō potest flecti ad be-
nefaciendum.

Despectu penitētię q̄ aliq̄s proponit i corde suo
q̄ de cetero nō penitebit; neqz cofitebitur de pct̄is
suis nec faciet penitētiā. Aut causa pudoris non
vult cōfiteri omnia peccata sua.

Impugnatio gratie spiritus s̄cti quādo aliq̄s
inspiratus gratta spirit̄ s̄cti ita q̄ aliquod bonū
faciat & deinde illud facere dimittit et refutat et re-
vertitur ad malum pristīnū quod dimiserat: Vel
quādo impedit ab aliquo aliquod bonū fieri.

Impugnatio Veritatis quādo quis impugnat
Veritatē et specialiter Veritatē fidei catholice.

Obstinatio quādo aliquis a nemine vult reci-
pere correctionē pct̄i sui per eum perpetrati.

Detractione que est. p. species inuidie q̄ aliq̄s
Detractor nō actendēs quid dicat causa leuitatis
alicui detrahit vt audientibus placeat.

Aut ex prava consuetudine detrahit.

Aut quādo causa odii malū de aliquo inuenit et
malū inuentum ab aliis desseminat.

Aut quando scienter mentitur vt illum infamet
vel vt eius bonum impediat: Vel vt eius malum

f.iii

Duricia

Despectu penitētię

Impugnatio gratie

Impugnatio Veritatis

Obstinatio

Detractione

inferat Vel procuret . Et sic sunt .p. gñā detras

Quando malū proximi dicit. Lectiois

Quando malum de aliquo inuenit.

Quādo malū inuentū Vel auditū publicat.

Quando malū alterius libenter audit.

Quando malum auditum recitat.

Quando malum cum augmento refert.

Quando falsū super aliquem imponit.

Quando occultum bonū negat.

Quando apertum bonum minuit.

Quando bonum in malum conuertit.

Adulatione
Adulatione que est .p. species inuidie que fit
quīqz modis. Primo quādo adulator recitat illi
cui adulatur illa bona que fecit Vel dixit: sed nūq̄

Secūdo quando parua bona Vel malū
dicta illius crescūt duplicant et addūt tātū q̄ ma
ior est falsitas q̄ Veritas

Tertio qñ dicit omnibus corā illo de illis que
fecit Vel dixit. Quarto quādo dat intelligere
illi cui adulatur: q̄ multa bona sūt in eo et nō sūt.

Quinto quādo defendit Vel excusat Vel tegit cri
mina Vel maledicta ipsius.

Medacio
Medacio in cōfessione que est .p. species inui
die qñ aliquis tacet in confessione aliquod peccatū

cā Verecūdie qñ auget sua peccata causa huilitatis
tis mēciēdoz q nō fecit dicit se fecisse : et q fecit se
nō fecisse dicit. Actūū. S. dicit petrus ad ananiam
cur tētauit sathanas cor tuū mētiri te spiritui sãz

Odio **Odio** que est. p.iii. species inuidie qñ *recto?*
inuidus est grauis alicui ad vīdicādu ex inuidia
qui sibi forte nichil malefecit.

Maficia **Maficia** que est. p.iiii. species inuidie quādo ali
quis odit bonū Vel gratiā supernā, aut qñ amat
malū aut procurat alienumy damnum.

Susurratio **Susurratio** que est. p.v. species inuidie quā
do susurro loquitur in aure alicui⁹ de altero detra
hēdo vt excitetur in odium illius.

Aut **Aut** quando discordias seminat et nutrit.

Aut **Aut** quādo persuasionibus et adulationibus con
cordias impedit.

Suspitione **Suspitione** q̄ est. p.vi. species inuidie quādo ali
quis nimis cito credit Vel leuiter Vel firmiter Vel

Falso iudicio **Falso iudicio** que est. p.vii. *inimie sepe*
species inuidie quādo aliquis male Vel peruerse ali
quē iudicat. timore / amore / odio / prece / precio / ani
mo: qñ iudicat bonos esse malos Vel malos bonos
serie v̄l iocose cā nocēdi, et illis fert secū ignē, et aquā

Prava accusatione **Prava accusatione** q̄ est. p.viii. species inuidie qñ
f.iiii.

aliquis accusat alium de Vero causa Vltionis Vel infamationis.

Aut de falso causa odii Vel placendi.

Aut de rebus dubiis Vel incertis.

la excusatione
Mala excusatione que est. p. i. p. species inuidie quando aliquis se excusat ex hoc qd nō scit esse Verū Vel dubitat. Aut quando scit esse Verum se excusat aliquñ simplici V. rō. Aut aliquñ cū iuramento coactus Vel spontaneus Vel improuisus Vt malū in aliud retorquet Vt innocens appareat.

o testimonio
Falso testimonio que est. p. p. species inuidie quando aliquis testatur cōtra alium qd nō est Verū in iudicio Vel extra.

o subtractione boni
Subtractione boni que est. p. p. i. species inuidie quando aliquis subtrahit bonū alterius habitum Vel habiturū. Aut bonū nomen Vel bonā famā Aut beneficiū Vel auxilium Vel consiliū in spiritalibus et temporalibus.

o prodicione
Prodicione que est. p. p. i. species inuidie quando aliquis simulat et dissimulat amorē Vt cauci⁹ aliis noceat Vel ne aliquod cōmodū incutrat.

o desiderio mali
Desiderio mali que est. p. p. i. species inuidie qñ aliquis desiderat malū Vel dānū Vel aduersitatē Vel dolorē Vel nocumentū Vel mortem alterius.

o scandalo
Scandalo que est. p. p. i. i. species inuidie quando

aliquis dicto vel facto cuius recto alteri occasione
ruine vel malefaciendi prestat.

Ira

Ira est animi subita tempestas que inordinata se
se cōtulit et cor hominis ad infamiam protrahit.

Ira est triplex. Bona qua quis irascitur dicitur

capitulum est ira

aliorum sicut phinees. Mala que est subita sine
Deliberatione et sine cōsensu rationis. Mortalis
que fit ex Deliberatione et cōsensu rationis.

Ira dividitur in occultā iniuriā. Mathei. Si
Quis irascitur fratri suo .s. corde suo: reus
erit iudicio dignus accusatione.

Apertam iniuriā facti Vel Verbi.

Ibidē qui dixerit fratri suo racha .i. signū indigna
tionis q̄ de motu mētis prorupit in Vocē indigna
tionis sonās generalē cōtumeliā reus erit cōsilio
.i. dānatione. Vel pena nūdū discreta. Et qui dixe
rit fratri suo fatue .i. aperta cōuitia & specialem
cōtumeliā reus erit iehēne ignis .i. pene infinite.

Quattuor sunt modi ire.

Prima. qua homo irascitur sibi. Seneca. hō iracū
dus cū desierit irasci aliis: sibi ipsi irascitur.

Secūda qua quis irascitur deo aliqua aduersitas
te temporali Vel infirmitate Vel morte alicuius a
mici Vel aliquo casu infortunii de quibz irascitur
et murmurat cōtra deum. male graciatur deo ius
rat et blasphemat eo q̄ sua non impletur Volun
tas. Tertia cum quis irascitur familie sue priuas
te scz vpori sue: et vpor marito Vel pueris Vel ser
mulis et ancillis quos percutit & proicit in ignem

in deo in omnia
in omnia de ira

1° pro modo
1° q̄ hō irascitur
1° hō

2° deo

3° familia

4° deo
5° deo
6° deo
7° deo
8° deo
9° deo
10° deo
11° deo
12° deo
13° deo
14° deo
15° deo
16° deo
17° deo
18° deo
19° deo

et allidit ad pietē & Verberat sine moderatione.

Quarta qua quis irascitur proximis suis.

Impacientia que est .i. species ire quādo aliq̄s male vitat in corde vel dei iudicia vel facta cū pu- nit se vel alios vel castigat.

Aut quādo dat ei infirmitatē vel paupertatē vel aliquam aduersitatem.

Aut quādo aliq̄s ifert ei iniuriā Verborū vel abla- tionē rerū suarum vel amicorū suorū vel lesionē mēbrozū vel nō cōfert subuentionē necessariorū.

Indignatio est .ii. spēs ire quādo homo habet cor iflatū ex ira ppter aliquod sibi dictū vel factū Aut qñ dimittit facere vel dicere benigne quod de- beret.

Nequicia est .iii. species ire quādo aliquis dixit pronice .i. laudabiliter vituperat derisiones male dictiones discordiarū dissertationes / proditiones / omissiones correctionū et aliorū faciendorū.

Odium .iiii. species ire quādo homo habet iram inueteratā de qua procedūt.

Discordie manifeste, falsa pax / iniuriarū recoz- dationes / rācores / infamationes / iniurie rerū / as- blationes / iracōdia / cōspirationes / scismata.

Ex odio procedunt tria mala.

*4ta species
De Impacientia*

Indignatio

Nequicia

Odium

Ex odio procedunt tria mala

Primū: cogitatio p̄tra prop̄imū. ysa. plii. Ut quid cogitatis inutile. Secūdū oris aspersio ad loquē dum. ps. Sedēs aduersus fratrem suū loq̄baris scā salū. Tercū manus iniectio ysa. p̄p̄iiii. percutitis pugno impie.

umor mētē
Tumor mētē V. species ire est inflatio cordis cōtra prop̄imū proueniēs ex odio: de quo. ysa. Li uor & Vuln⁹ & plaga tumēs. liuor qui remanet post lesionē: et delectatio post peccatum. Vulnus est ipsum opus peccati.

Plaga tumens est gloria post peccatum

ira
Iracūdia. Vi. spēs ire circūdās corda Ut homo habet irā cōtra aliquē quia qui a corde nequit recedere sed semper cogitat querere Vidictā de iniuriis sibi illatis. Aut quādo improperat alicui peccatū Vel crimē Vel paupertatē Vel dei flagellū Vel conditionē aliquā Vel dicendo Verba inflata Vel sup̄ba et ampulosa prouocātia ad irā Vel malū sup̄plicantia Vel opprobriosa.

Blasphemia est duplex.

blasphemia d̄i
Quis cōtra deū et dicere de deo quod esset turpe de hoīe. Quādo aliquis blasphemat deū Vel aliquis dicit cōtra deū Vel cōtra dei potētā / sapiens tiā / clemētā Ut p̄tra fidei articulos aliqd̄ asserere

Vel contra eius humanitatē impropetādo et alijs
quid dicere cōuiciādo Vel ea que ad deū specialiter
pertinēt alii attribuendo. Aut contra sanctā puri-
tatē et Virginitatē Virgins marie Vel cōtra san-
ctos et sanctas dei. Aut membra dei iurare mēbra
sua dilacerando et membra Virgins Vel sanctos
rum. Hoc peccatum est maximum quia Vix remit-
titur. Multū peccant qui tales blasphemantes to-
lerāt cū possint prohibere Ut pater et mater qui fi-
lios suos nō corripunt a blasphemia. Laupones
qui tales permittūt in domibus suis blasphe-
ma- re deum. beatā Virginē et sanctos. Principes ter-
rarū in terris suis. Iudices i iurisdictionibus suis
Et qui locant sibi taxillos Vel prestant. Et qui
assistunt blaphemātibus. Et qui sustinēt blaphe-
miam dei patris omnium creatoris. Insuper et illi
qui renunciant deo. Cordis cū quis cogitat tur-
pta de corpore christi.

Contentio octaua species ire. Quādo aliquis
contendit in disputationibus Vel litigat in caus-
sis. Vel obiurgat in tabernis pro odio aperto Vel
rancore latente.

Ultio nona species ire est. Quādo aliquis ho-
mo reddit malū pro malo Vel iniuriam pro inius-
ria sibi illata. Vel pro correctione. Vel pro eo qd alijs

Contentio

Ultio

quis non fecit quod volebat Vel pro eo quod fecit
quod nolebat .

Clamor . p . species ire . Quando aliquis vocē
clamorū maxime eleuat Ut vincat alios suo cla-

Sarrullitas . p . i . species ire quādo ali- *lmoie*
quis multū loquitur de vanis Ut de speciebz muli-
erum de peccatis aliorū et turpibus actibus Vel
de inutilibus factis hominum Vel de genealogia
turpi Vel infami aliquorum Ut dicat multū loquū
irascibiliter .

Discordia . p . ii . species ire quādo aliquis cum
proximis in aduersitate voluntatum et in diui-
siones animorū discordat .

Comminacio . p . iii . species ire quādo aliquis
minatur alteri facere Vel procurare per se Vel fi-
eri per alium malum corporale Vel temporale Vel
spirituale .

Pugna . p . iiii . species ire quādo aliquis verber-
rat Vel percutit alios : Unde fiūt plage et percuti-
ones et iniectiones manū violētārū in socios Vel
clericos Vel parentes .

Sacrilegiū . p . v . species ire quādo aliquis po-
nit manū in re sacrā Vel locū Vel personam ad no-
cendū extra .

Homicidiū . p . vi . species ire quādo aliquis per-

Clamor

Sarrullitas

Discordia

Comminacio

Pugna

Sacrilegiū

Homicidiū

Incautellam dat operam rei illicitæ studendo Vel
proiciendo lapidem.

Vel dando medicinam.

Vel defendendo sine voluntate occidendi.

Vel scienter occidendo.

Vel propter odium persone.

Vel quia bonus est i odium bonitatis eius.

Vel occidendo prodicos Vel occulte Vel manifeste

Vel occidendo homo inuicem sine iudicio & sine ordine
iuris obseruato.

Vel occidere regnum morte in iudicio voluntate
placente. Vel causa odii.

Vel leticia effusionis sanguinis.

Vel gradis et arte iusticie acquisitione plusquam
ordine iuris obseruato.

Supertra .xvii. species ire quando potestate pri
cipu homines ptra hoies inuice se interimunt p mul
ta mala animarum et corporum fiunt. Inde venit ince
dium sacrorum locorum et domorum.

Rapine pauperum. Furta.

Filii agricolarum fures efficiuntur et suspenduntur
tur: uxores et filie prostituuntur.

Infinite ecclesie et infinita bona omittuntur.

Innocentes depredantur et furantur.

*h. f. de multis
et generalibus*

Incedium

Incedium. p. vii. species ire est quando aliquis auctoritate propria Urbem, Villam, domum vel segetem malo studio et pro vindicta incedit et comburit.

Consensus damni

Consensus damni. p. ix. species ire quando homo consentit facere alicui damnum propter iram quam habet erga eum: aut quando non perturbat damnum facere cum posset bene impedire.

Luctus

Luctus. p. x. species ire provenit ex acerbo animo ex eo quod non potest vindicare iniuriam sibi illatam.

Furoz

Furoz. p. xi. species ire est effrenate iracundie truculenta demonstratio in habitu, gestu et actu.

Protervia

Protervia. p. xii. species ire est quando homo est nimis insequendo vindictam verbis vel factis.

Juramentum indiscretum

Juramentum indiscretum. p. xiii. species ire est periurium vel blasphemorum verbum proferre ex ira.

Destitutio

Destitutio. p. xiiii. species ire est quando aliquis procedit ad demonstrationem rerum, domorum, blasphemorum, vinearum, culcitrarum et aliorum ut solum per ignem vel per gladios.

Rixa

Rixa. p. xv. species ire quando aliquis litigat verbis iracundis promoventibus proximos vel socios ad iram et litem.

Irremissio

Irremissio. p. xvi. species ire est quando aliquis causa odii non vult indulgere iniurias sibi illatas Aug⁹ Credendum est nullo modo nobis ignoscere

ea q̄ peccauimus si Veniam non dimittis nec deus
ei ignoscit. Qui non vult vnam iniuriam
dimittere: peccata sua nō dimittentur.

In satisfacio .pp vii. species ire est quando ins
uriantes nolunt emendare iniurias quas fecerunt
aliis. Augustinus. Quicumq; vitio vel maledi
ctio vel criminis obiectu aliquem leserit memine
nerit satisfactione curarum q̄ cicius. Si autem se
in vicem leserint in vicem sibi relaxare debent.
Qui multos offendit peccato multos oportet pla
care satisfaciendo.

g.i.

In satisfacio

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Accidia.

Accidia est pigriciosus animi torpor a bono principio quandoq; faciens resilere inceptum.

Cedium boni que est prima species accidie
Quando alicui bona sunt insipida et amara pro

pter peccati consuetudinē Vel propter prauitatis con-
fectionē q̄ est ex amore mali Vel quia sūt in angu-
ria alicuius impellentis Vel quia cū nimio oner-
e aut cū nimia quātitate aguntur Ut opera mie.
Vel ex defectu consolationis interne

Pronitas ad malū secūda species accidie est
Quando aliquis magis promptus est ⁊ paratus
ad omnia mala faciēda / cogitanda / audenda. Vel
loquenda q̄ bona.

Difficultas benefaciendi tertia species accidie
est. Quando aliquis facit aliquod bonum Dix et
cum difficultate

Vani intentio quarta species accidie est.
Quādo homo cito frangitur aduersis Vel prosperis
cito a bono desistit inchoato aut q̄ cito mutat
bonū consiliū et carpit malū ac peius consilium.

Mala mētis euagatio quinta spēs accidie est
Quādo hō suscipit in corde suo supfluas et imū-
das cogitationes in mēoria peccatorū delectando
In delectatione immorando.

ymaginationes peccatorum fingendo
Delectationes in eis querendo ⁊ delectationibus
consenciendo. Aut quando vagatur circa cogitas-
tiones dolosas scz quomodo alicui noceat.

Aut quomodo imputet aliis malum quod agit.

g. li.

Aut quomodo malū quod agit incaute tegat ut
bonus appareat. Aut quādo vagatur circa co-
gitationes maliciosas scz cogitare.

Quomodo bono resistat.

Aut quomodo malum facit.

Aut quomodo in malum persistat.

psido. Mala cogitatio parit Delectationem.

Delectatio cōsensum.

Consensus operationem.

Operatio consuetudinem.

Consuetudo necessitatem.

Necessitas desperationem.

Desperatio damnationem

Curiositas. Vi. species accidie est quādo aliq̄s
querit inutilia et vana rumores et fabulas. Quā
audit talia i nouitate pro sola Vanitate Delectādi

Pusillanimitas septima species accidie est quā
do homo damna corporis vel rerum temporalium
vel amicorum nimis timet.

Aut quando temporalia damna spiritalibus et
eternis preponit.

Aut quando aduersa nimis refugit.

Aut quādo offensas et linguas hominum nimis
formidas contra deum.

Aut quā homo bona aggredit̄ et a bono et a gratia
dei se subtrahit et sibi datam gratiā nō exequitur

Mala Voluntas. viii. species accidie est quā
do aliquis vult facere malum ad dedecus dei vel
dammū propinū et ad damnationem sui.

Vel propter tediū et insipiditatem boni: Vel pro
pter delectationem mali.

Votorum fractio. ix. species accidie est quā
do aliquis nō facit quod vouit: Vel propter obli
uionem vel propter negligentiam. Aut quādo om
nino non soluit. Aut comodo quo desuit non
soluit.

Iniuncte penitentie dimissio. x. species accidie
est quādo aliquis penitentiā sibi iniunctā vel pro
pter obliuionē vel propter negligentiam vel propter
cōtemptū facere dimittit.

Impenitentia. xi. species accidie est quādo ali
quis nō proponit aliquādo penitere.
Aut quando proponit nūq̄ penitere.

Infidelitas. xii. spēs accidie est. Et est triplex.
Prima mala / .i. ingratitude cōtra deū vel cōtra
Secūda peior / scz furia. et proximum
Tercia pessima / scz error in fide de qua supra
in tractatu de superbia.

g.iii.

Ignorantia. piii. species accidie est crassa Vel supina
quando homo non laborat Ut sciat que scire debet
sicut debet crassa Vel supina. Aut quando
Vult ignorare id ad quod tenet et quod scire debet
Aut quando labore refugit ad discendi Ut se possit
excusare de inertia per impotentiam. Et ex hac pro
cedunt indiscretio / incautella / improuidentia / rudi
tas / impotentia.

Negligentia. piiii. species accidie est quando ho
mo non curat Vtrum bene Vel male faciat quod ince
pit. Aut quando aliquis negligenter studet.
Aut quando non agit que sunt agenda.
Aut quando non adimplet precepta Vel consilia.
Aut quando non custodit sibi promissa Ut est custodia
parochie / familie / anime / penitentie obediencie pue
rorum et rei commedate temporalis Vel spiritualis Vel
quando non agit licenda / Vel dei officia / Vel qua
do dicuntur tarde / lente / interupte / indistincte /
corrupte / indeuote / insipide / in affectuose Vel ali
a intentione que debent dici alio modo Vel neglig
enter dicere rationem psalmodiam confessionem pre
dicationem Vel lectionem sine debito accetu Vel disti
ctione Vel deuotione.

Tepiditas Vel torpor. p v. species accidie est qua
aliquis paruum amorem boni Vel caritatis dei

Vel propinxi Vel benefacendi.

Est radix in peccato accidie et origo ceterorum
Inde est qd homo nō facit septimam partem penitē
tētie quā facit vna vetula. Et hoc est propter ps
uū desiderū. Tepidus ducitur ad vomitum
appont.

Tepidus es nec frigidus nec calidus: incipiam te
euomere ab ore meo.

Frigiditas. p vi. species accidie est quando homo
nullū habet amorem in caritate dei Vel propinxi
Vel in bono Vel in benefaciendo.

Mollities est impatiētia rei dure quando aliquis
tribulationibus succumbitur.

Aut quando ab opere desistit de ipso idē est ac si o
pera sua dissipet.

Tristitia est mentis cōsternatio Vel mētis def
fectus. p viii. species accidie quādo aliquis cōstern
nitur. i. mente deficit ex dāno rerum maxime tēs
poraliū Vel ex eo qd aliquid accidit cōtra votum.
Aut quando aliquis habet anxietatē in seruitio
dei et tristitiā. i. cor. ip hilarē datorē diligit deus.

Tediū vita est ex longa tristitia. p ip. species ac
cidie quando nō solum displicet alicui deo seruire.
g. illi.

sed etiam **Viuerē** q̄ prouenit ex diuersis.
q̄n̄ ex amore dei et desiderio regni celestis et sancti
Aut ex cōsideratione mundi et malorum: Ut thes
bias: Aut ex accidia et tedio vite cū omnia que vis
dentur sunt onerosa et amara.

Desperatio. .xx. species accidie est eximia tris
stitia que est quādo aliquis desperat de venia cōs
sequenda. Vel propter multitudinē peccatorū
Vel propter peccatorum prauitatem.
Vel iustitie dei seueritatem.

Malī species. .xxi. accidie quādo cōtempnit fa
mā habere bonā. Aut quando scandalū nō timet
Aut quando exēpla mala exterius ostendit.

Ocium. .xxii. species accidie quādo homo nō
occupat se in bonis cogitationibus locutionibus
et operibus sed ecōuerso occupat se in malis et va
nis Ut: comicis ludis spectaculis et fabulis. Aug.
Ociositas est mater nugarū: nutritio vitiorū: no
uerca virtutū omnium sentina spirituum imūdorū

Somnolentia. .xxiii. species accidie est quā
do homo somnolentus nimis dormit: cū bona plu
ra perdit q̄ debet facere ad vtilitatē tam anime q̄
corporis. Prover. xviii.
Usquequo piger dormis hoc est in peccato et ocio.

*Dea carofe
augustinus*

13

Dilatio cōuersionis .pp lili. species accidie est
quando aliquis nimis se tardat cōuerti ad deum.
Aut quādo nec minis nec plagis nec reuelationis
bus nec terroribus nec mortalitate nec Volūate
corrigitur: nec cōuertitur ad deū. p̄sa. viii. trimo:
dū genus est conuersionis ad deum scz inchoatio
cum dulcedine: Meditatio cum labore.
Perfectio cum requie.

Dilatio confessionis .pp v. species accidie est
quādo aliquis nimis differt cōfiteri.
Aut quādo tā differt q̄ obliuiscitur peccata sua.
Aut quādo vadit improuisus cōfiteri cū nō pro
uidet q̄d dicere debeat: Vel q̄ pctā Vel qualia fecit
Vel se abscondere a deo qui omnia videt sicut Adā.
psal. Iustitiam meam non abscondi.

Tarditas .pp vi. species accidie est quādo ali
q̄s lēte et tarde p̄cedit de bono labore inchoato cū
multi sit magis strenui et veloces ad inutilia. ber.

Ardencius desiderant seculares perniciose q̄
nos vtilia. alacri⁹ currūt ad mortē q̄ nos ad vitā

Imperfeuerentia .pp vii. species accidie est
quando homo bona incepta non perficit exemplo
christi qui noluit descēdere de cruce q̄ uis iudei pro
mitterent q̄ crederent. Leui. iiii. tantum valet per

seuerātia ꝑ Vltima Dies facit Valere oēs Dies pre-
cedentes.

Remissio ꝑꝑ Vlt. spēs accidie est Quando homo
bona incepta paulatim dimittit. Macrobius. Ani-
mū remittere amittere est. Seneca. Arcum frangit intentio / animum remissio

Dissolutio ꝑꝑꝑ. spēs accidie est qñ aliquis inueniēs
difficultatē in sui regimine dimittit se omni-
no sine gubernatiōe prouerbi. ꝑꝑiti. Et eris sicut
dormiēs i medio mari talis cor suū nō recolligit sꝫ
ita dispꝑi frustratim permittit ꝫ nō tenet punctū
simul Cesta fracta non de facili cōglutinatur sic
cui animus dissolutus de facili non recolligitur.
Aut dissolut⁹ est i ludis cātisenis coreis / supꝑ cor-
poris / gula Verbi inepta letitia / risu / prouocatio-
ne aliorum

Incuria ꝑꝑꝑ. species accidie est Quando aliquis
accidiosus sua non recollit

Culta non colligit.

Collecta non custodit

Inania ꝑꝑꝑ. species accidie est quando igne an-
mi homo vacuus potius eligit in magna miser-
ꝫ ꝑꝑo dictu acquirendo laborare
Miser potius vult fame perire ꝫ laborem poscēdi
se sustinere

In deuotio p p p i i . s p e s accidie est quando aliquis
h3 se i deuotu erga deum sacros diuinu officiu fide
sacramenta ecclesie Vel quando est durus ad pietate
Vl inflexibilis ad obedientia. ps. *Nia nostra sicut
terra sine aqua tibi.*

Tempo n i m i . p p p i i i . s p e s accidie est quando religit
osi Vel ecclesiastici die ac nocte hnt cibū āgelorū. s.
Verbū dei et tamē ex tristitia masticādi remanent
famelici et nō reficiūtur et inter aromata sēp Vers
satur et nūq̄ sapore Vl odore recreāt Vl cōfricātur
Aut quando deo loquūtur et dñs cū ipse et tamē o
culos cordis nō apūit Vl Videāt Vel audiāt quid
loquatur in eis deus Vel ipsi deo. Grego. *Cū ora
mur: cū deo loquimur. Cū p p o legim⁹: loquitur*

In discretus seruo: Vel n i m i . r nobis de⁹
p p p i i i i . species accidie est quando aliq̄s seruit deo.
In discrete: irrationabiliter: imprudenter.

Tria autē sunt necessaria Vl homo deo seruiat.
Discrete: s. nobilitas persone cui seruitur deo. ps
Honor regis iudiciū diligit: scz discretionis.
Rationabiliter: quia homo rationabilis est crea
tura: ideo rōnabiliter dz opari et pl⁹ debet in itī sa
piētie q̄ fortitudi: qz arte cadūt turre: arte leua
on⁹. sapiēt qz dyabol⁹ pl⁹ pugnat ptra nos astutia

q̄ potētia ideo cōtra ipsū sapientia pugnare opor-
tet plus q̄ virib⁹. ber. q̄ ex īdiscreto feruore ieiunia
Vel Vigiliae et h̄mōi sic agit vt deficiente corpo-
re et languente spiritu spiritalia impediātur.
Abstulit corpori suo boni operis effectum.

Spiritu effectum.

Proximo exemplum.

Deo honorem et seruitium et est sacrilegus.
et omniū istorum reus in deum

Impeditio boni. pp̄ v. species accidie est. que
est quando homo substrahit alicui auxiliū Vel cō-
siliū Vel bonum. Aut quando dat ei impedimē-
tum Vel nocumentum ne alii sibi benefaciant.

Auaricia

Auaricia est inanis glorie seu quarūlibet rerū
insatiabilis et inhonesta cupido. Aug⁹. Auarus
rapit semper: et nunquam satiatur.

Deum non timet: nec hominem reueretur.

Patri non parcat nec matrem cognoscit.
Fratri non obtemperat: nec amico fidem seruat
Liberos in seruitutem redigit
Viduas opprimit
Pupillos seducit
Falsum testimonium proferit
Res mortuorum inuadit.
Chymacus.
Auarus
Lacus criminum.
Seruus miserorum
Bursa principum
Telarium latronum
Hostis humanitatis
Ripa parentum
Ira pauperum
Abominatio angelorum
Contemptorum dignitatis
Cloaca demoniorum multorum
Diuitie
Male acquiruntur
penis detinentur
Pessime expendantur
Ardentius expiuntur.

Parce Vel prodige expendantur.

Cum labore acquiruntur

Cum metu detinentur

Cum dolore relinquuntur

Sequitur prima species auaritie.

Concupiscentia prima species auaritie est

Quando aliquis nimia sollicitudine mentis bona temporalia concupiscit: aut quando propter temporalia obliuiscitur et negligit Vel contempnit spiritalia

Aut quando homo se nimis ingerit in curis propriis aliquid retinendo quod retineri non potest sine noxiis curis: aut quando causa lucri in curis se mergit alienis: aut quando nimis delectatur: aut quando se ita mergit in eis quod nescit idem experire

Usura secunda species auaritie est accommodatio rei simplicis turpis lucri. gratia conduplicatur receptio et committitur quando pro spacio temporis indulto plus recipitur per pactum. Ut cum plus venditur. ad presens recipitur pro expectatione numerorum. Aut quando ad presens soluuntur et traduntur nummi. Ut res habeatur in futuro pro expectatione pro minori pretio quam valeat

Aut quando nummi conceduntur in presenti pro pluribus in futuro: aut quando aliquis carius vendit ei quod non statim soluit

Concupiscentia

Usura

pro preli solutionis dilatione.

Usure due sunt species seꝛ manifesta. Cum quis tradit pecuniã numeratã Vel aliam rē numeratã Vel pōderatã Vel mensuratam cū pacto Ut detur sibi aliquid Ultra sortem Vel plus accipiat Ultra iuxta sortem.

Pallata que cōmittitur multipliciter

Primo fit archapignora Vel obsides. s. quando aliquis accipit gageriã Ut fructus.

Secūdo quando equos habet et tenet in pignore et nimis care cōputat quod expendunt Ut fructus colligat et accipiat Ultra sortem.

Tertio quando eis Utitur et sūptus eorū accipit.

Quarto quādo Utitur vadis et pignoratīs.

Quinto quādo habet obsides et viuit de expensis seꝛo qñ aliqd̄ extorquet ab eis. Leorum

Septimo quādo obsidibus nō vult dare licenciã nisi debet aliquid. ps. Qui deuorant plebem misericordiam Ut cibum panis.

Usura autem pallata circa vēdentes et ementes committitur multipliciter.

Primo modo quando aliquis emit possessionē longe minorī precio q̄ valeat tali conditione q̄ venditor iterū habere poterit quādo precium soluerit

Secūdo quādo aliquis pecuniā mutuā tali pac-
to q̄ aliqd̄ ab eo emat q̄ carū emittit causa mutui

Tertio q̄ illud mutuum sic emptum iterū emi-
tur a mutuante minori precio q̄ prius emptū fuit

Quarto q̄ aliqs̄ dedit aliquā rem vel monetā
minus valentem ut recipiat in futuro magis va-
lentem cū eodē munere vel cū aliquo lucro

Quinto quādo tradit siliginē ut in futuro recipi-
at frumentum

Septo q̄ tradit ordeum vel vicias pro siligine

Septimo q̄ aliqd̄ añ terminū minori precio emit
q̄ valeat ut bladū in terra et Vinū in vinea

Octavo q̄ aliqs̄ ultra sortē sine pacto exp̄sso ip̄a
cōsuetudīe tacite facit pactū quā bonitatē vocāt

Nona q̄ aliquis tradit mercatoribus pecuniam
ita q̄ sit socius in lucro et non in damno.

Decimo q̄ aliqs̄ tradit pecuniā iudeis vel aliis
Usurariis ut inde partem accipiat

Undecimo quādo mediator est vsure ut in lucro
mediam partem accipiat.

Duodecimo q̄ aliquis nomine pene palliat vsu-
rā ut nisi in tali termino debitum soluet it soluet

C. vel aliud et hoc fraudulenter facit ut plus sol-
uatur non ut negligens puniatur

h i.

Tridecimo quādo fit per trāstionē de re in rem
nō accipiens nūmos pro nūmis Ultra sortē sed be
ne accipit opus Vel seruitiū Vel a persona in perso
nam cū non accommodat per se: s; p amicū suum
Quatuordecio quādo aliquis accommodat lusoribz
pecuniā s. Decē pro duodeci Vel aliqđ Ut per hoc ac
cipiat aliqđ.

Vel quādo a lusore sine mutuo aliqđ accipit Ut
post si necesse fuerit gratius accommodat.

In restitutio .iii. species auaritie est quādo aliqui
ad plenū restituere nolūt cū teneantur ad Usuras
patris secundū portionem hereditatis.

Aut cū clamores exteriores pacificant de clamore
cōsciētie qui propinquior est et qui sequitur eū Usq;
ad eternū iudicem non curant.

Aut cū parū et nō humiliter restituūt sed dicūt il
lis si nos nō essemus Vos r familia Vestra pissetis

Aut cū promittūt restituere si moriāt aliter non.

Aut cū filias et cognatas Vel alios senatores suos
executores cōstituūt cū isti plus amāt diuitias q̄
animā patris Vel cognati Vel amici sicut fecerat
libentius retinebunt sibi.

Aut quādo nolūt reddere sed de alieno elemosina
ii Volūt esse. Aut quādo nō libenter: sed cū diffi
cultate reddūt et etiā nō totū s; partē ad restituen

Dū prefigunt cū de alijs bonis supplendum sit.

Aut quādo reddere differūt etiā auctoritate p̄cipua q̄tū possunt et mouēt statim lites et guerras cū his quos prius spoliauerunt.

Aut quando suos filios et filias ditant q̄ nil retinent Vnde restituant.

Aut quādo fraudulenter omnia bona sua ponūt in manu ecclesie Vt nō restituatur nisi q̄ probari possit scientes q̄ talia probari nō possunt.

Rapina .iiii. species auaritię est quando aliquid subtrahitur a subditis hostibus proximioribus p̄ violētiā / preces. promissa. minas. tallias indebitas et emendas irrationabiles.

Rapina fit multis modis.

Prima est executorū. testamentorū. defūctorum qui nolūt adimplere vltimā voluntatē testatorum sed depredantur eos quibus testator legauit modo legati vel restitutionis. Secūda est incredulitate dominorū terrenorū qui habēt certos census. tallias et redditus et nō sufficiunt eis: sed rapiunt residuū bonorum suorum subditorū talliis iniustis conuetis culturis incōsuetis accommodationibus et aliis cōsuetudinibus violentis.

Et inuicem in caponum gallinarum pullorum

h.ii.

capriolorū / agnorū / Vitulorū / porcorū pinguiū et
lactētiū bouū et aliorū de quibus pauperes subditi
deberent viuere.

In hoc peccāt burgenses et diuites qui domos pra
ta vineas et ceteras possessiones pauperū propi
morū suorū per fas et nephās rapiūt et tolliūt di
uersis occa, ionibus et oppressionibus

Tertia est illorū qui spoliāt hospites suos et ra
piūt bona mercatorū pegrinorū, et aliorū trāseūtiū
dupliciter ipos depdādo et nimis caze vendendo.

Quarta est q̄ illorū q̄ volūt soluere quod debent
vel ad hoc quod de iure tenētur vt decimas eccle
sie et redditus vel res accōmodatas vel mercedes
seruientiiū vel salarium dietarum laborantiū

Hec est prelatorū qui magnas procuratiōes supra
curatos et alios sibi subditos accipiunt et ducunt
magnā familiā ad maiores expensas faciēdas et
aliis exactōibus ipos grauāt citādo ex officio vt
de eorū sbā possint aliq̄d extorquere quoquomodo
Hi deberēt eē pastores s̄ sūt lupi oues pprias des

Septa est in balliuis p̄positis et aliis Luorātes
officialibus et eorū seruientibus qui faciunt mas
gnas rapinas sup paupes subditos / tot sunt spes
cies rapine q̄ vix sciret quis eas nominare

Latrocinium. V. species auaritie est accipere rem
alterius Ultra Voluntate cuius res est et in sclo dno
rei. Quattuor sunt species latronum .s. latrones co
operti qui furantur in abscondito et cooperte ma
gnas res Vel paruas dolose Vel subtiliter et frau
dulenter se custodiunt ne percipiantur.

Latrones priuati qui non furantur ab alienis sed a pri
uatis et a vicinis et de talibus sunt magni latrones
et parui. Magni latrones sunt balliui prepositi of
ficiales Si seruietes qui furantur emendas dno:u
suorum. Et receptores terrarum qui retinent redditus do
minorum nec reportant ad verum copotum. Vel plus co
putant in missionibus et sumptibus et minus in recep
tis. tales sunt officiales magni qui sunt in domibus
magnatum facientes magnas expensas dantes large
et abundanter de bonis dno:rum Ultra Voluntate ipso
rum In hoc peccant mulieres adultere que sustinent quod
pueri in adulterio nati uiuent de bonis maritorum
suorum et quod accipiant portionem bonorum mobilium et imo
bilium in quibus non habent ius et inhereditantur recti
heredes Sic etiam peccant quando dant de bonis mari
torum suorum parentibus suis et cognatis Vel suis
tribaldiset adulteris.

In hoc etiam peccant monachi proprium habentes
h.iii.

nam Vouerunt Viuere sine proprio .

Latrones parui sunt q̄ furātur in hospilio panē et Vinū et alia cibaria sicut serui et ancille et Vicini q̄ furātur capones gallinas fructus arborū Vt racemos nuces blada et similia . Tales sunt illi q̄ inueniūt aliena retinētes ea sciētes cui hec sunt Vel fuerunt et ea nolunt reddere : et tamen si nescirēt cui hec sunt Vel fuerūt nō deberent retinere nec ponere in vsus proprios sed distribuere ꝑ silio ecclesie Vel alicuius probi Viri Vel confessoris .

Latrones socii sūt q̄ partiūtur latrocinis in donis Vel in societate Vel emptione Vel alio modo .

In hoc peccāt q̄ ꝑ se tiūt latrocinia fieri Vel ꝑ sulūt Vel precipiunt Vel sustinēt Vel defēdūt Vel celāt in domibus suis latrones Vel latrocinia .

Negotiatio . Vi. species auaricie est in se bona et necessaria Vt dū vna terra sibi nō sufficit alia quibz indiget sibi succurrat : sed malicia hominum implet fraudibus negotiationē : ita q̄ negotiatores detestiores sunt vsurariis quia pleni sūt mēdaciis quia vendendo et emendo mētiuntur iurāt perurant et negant deum .

Negotiationū septem sunt species .

Prima est. Vendere rem carius q̄ debet vendit

emere minori precio cū plus res valeat.

Secūda quādo aliquis nō timet iurare perjurare & mētiri Vt res sua magis vendatur.

Tertia est in pōderibus et mensuris quattuor modis primus quādo aliquis habet diuersa pōdera et mensuras et vendit ad minorem et emit ad ma

Secūdus quādo aliquis habet iustū ^{liore} pondus et iustā mēsurā et male et iniuste pōderat et mensurat.

Tertius quādo aliquis rem suā facit madidā vel ponit vel tenet in madido loco Vt sit pōderosior sicut lana filum.

Quartus ex abundanti: quādo aliquis habet staterā pōderosiorē ex vna parte q̄ in alia.

Quarta est vendere ad terminū que p̄tinetur in usura palliata. Quinta quādo aliquis aliqd̄ ostēdit et aliud vendit Vt quā bonū bladū ponitur superius et minus bonū inferius. et sicut illi qui vendunt rē pro re sicut ouē pro mutone Vaccā pro boue suē pro porco solulares mutonis pro aluto et similia.

Septa est celare Veritatē rei vendite in equis et aliis in quibus tegitur prauitas et promittitur bonitas que ibi non est:

Septia quā mercatores eligunt loca tenebrosa Vt
h.iii.

Benaficia appareāt Visui meliora q̄ sint.

Tales ostendūt se esse filios tenebrarū et merito mittentur in tenebras exteriores.

Fomēta auaritiē sunt: acceptio munerū q̄ multa mala faciūt quia excecāt oculos sapēitū.

Prelat⁹ quādoq; Venit ad sacerdotē cū magno latratu quasi Velit eū deuorare sz ille proticit os eius aliquid et aufert ei latratum

Clerici ecclesie qui de elemosinis viuūt et panē doloris in risu comedūt et i deliciis comedūt. s. peccata mortuorū pro quibus deuote nō orant quia raptorib⁹ symoniacis feneratoribus et a talibus munera scienter accipiūt multum peccant.

Judices qui munera accipiūt si iustitiā faciāt Vbi iustitiā deserāt similiter peccāt sicut ille q̄ pauperi vendit sapiētiā suā sic ipsi vendūt quod ex officio suo debent. qui pro munere falsū iudiciū faciūt deū qui Vera est iustitia vendunt.

Qui similiter pro munere falsū testimonium dicunt deū qui Veritas est vendunt sicut Judas.

Multi sunt hodie qui peccatum iude abhorret sed t̄deꝝ peccatū faciunt q̄ falsum iudiciū faciunt & falsū testimoniū dicūt.

Est autem triplex munus.

9
Dris quod est laus Vel adulatio Vel preces ami/
Man⁹ quod est pecunia Vel alia bona tpālia rcoz
Officiū quod est seruitiū i debite impēsū Vel accep-
tum i quo est Vel fuit peccatū Vel i quo spatur pec-
catū fieri. auaritia i litibus fit septē modis

Primomō falsi actores q̄ faciunt falsas petitiones
et q̄rūt falsos iudices et extraneos: flos testes / fal-
sos aduocatos / falsas litteras falsiter actas Vel i-
petratas. Secūdo rei fugitiui q̄ negāt ea ad q̄
tenētur de iure et querūt Vel cogitāt et inueniunt
fraudes et dilationes ne cogātur cognoscere Vel
soluere quod debent de iure.

Tertio falsi testes q̄ testantur falsa testimonia et
ephereditāt pupillos et viduas aut promissis Vel
munerib⁹ Vel amore Vel genere Vel affinitat eilloz
rum qui eos ad hoc Vocauerunt.

Aut odio illoz cōtra quos Vocati fuerunt.

Quarto falsi aduocati q̄ sustinēt causas iustas
Vel accipiūt salariū imoderatū et q̄nqz ab vtraqz
parte Vel q̄ perdunt causā quā debēt iuueti prop̄t
eoz ifidelitatē Vel negligētā Vel ignorantiam:
Aut quia per falsos testes Vel per falsas litteras
sciēter procedunt. Aut peccāt tacēdo cum salaria
recipiāt ab aduersa parte ne loquātur peccāt cum

Veritatē impugnāt falsū astruendo. Differendo et
excipiendo. Quinto falsi notarii qui falsas faciunt
litteras falsos sigillos prauos libellos et multa si-
milia. Sexto falsi iudices qui dāt sētētias fals-
sas et falsa faciūt iudicia et puertūt ea et inclināt
vni parti magis q̄ alteri vel sustinēt. prolōgāt li-
tes et q̄relas faciūt facere litigātibz magnas expē-
sas: Vēdūt iudiciū et iustitiā dū nimū accipiunt
et multa alia mala.

Septimo prauī cōsiliarii qui dāt praua cōsilia ius-
dicibus et sic faciunt perdere iustas querelas pro-
pter aliqua seruitia vel dona recepta.

Omnes isti tales supradicti tenētur restituere oīa
mala et damna que per eos exīde sequūtur.

Sacrilegiū. ix. spēs auaritiē sūt quādo male trac-
tātur res ecclesie. primo qñ corpus xp̄i causa lucri
male tractatur vel turpiter et alia sacramēta vt
crisma sicut faciūt heretici vel sortilegi.

Secūdo qñ quis furatur et frāgit res sacras sicut
sāctuaria calices cruces crisma corporalia et alia sa-
cra et benedicta. Aut quādo furatur sacrum in sacro
vel nō sacrum in sacro. Vel sacrum in non sacro.

Tertio quādo quis frangit tēpla et ecclesias vel
ardet vel domos religiosorū vel loca sancta.

Aut quādo aliquis Vi trahitur extra qui ad refu-
giū ibi fugerat. Quarto quā fit sāguinis effusio
in ecclesiis Vel i cymiteriis.

Aut quā peccatū luxurie ibi patitur.

Quinto quādo mala Volūate manus iniectio fit
et mittitur in sacerdotes Vel i clericos Vel i Virgos
religiosos Vel in mulieres religiosas.

Septo quādo praua et iordinata Volūate extra
loca sācta deserūtur et accipiūtur sacra. nō sacra
In hoc peccāt qui bona ecclesie q̄ sūt patrimonia
crucifigi recipiūt et expēdūt in prauis vsibus: et
qui penes se retinēt ea que debentur dari pauperis
bus. et illi qui tollūt et detinēt iuste Vel celāt Vel
abnegāt ea que debentur ecclesie.

Aut qui ea male soluunt.

Aut ea q̄ ātecessores defūcti. s. patres Vel matres
aui proaui abauī actaui Vel triaui Vel alii defū-
cti quorū hereditates habēt Vel acq̄sierūt pro reme-
dio aīarū suarū dederūt. Et illi qui dies dñicos et
festiuos cā cupiditatis nō obseruāt. Simonia .p.
species auaritie est duplex. s. emptio spūaliū Vt in
simone mago. Vēditio Vt in giezi. et Vtraqz p̄mit-
titur multis modis.

Obsequio quando
aliquis fuerit cui dā p̄lato seruiciis ihonestis eidem
gratuitis Vt p̄ hoc ab eo beneficiū obtinere possit

In ecclesia Vel plura .

Aut simulat seruire fidelit̄ cuꝫ seruiat fictē. Ser ad
eug. Circuit sedulus exploratur sequitur obseq̄t̄
simulat et dissimulat pedibꝫ et manibus rogat̄s
quō se possit introducere in patrimonio crucifixi.
Guerre quādo promotione psanguineorū aliq̄s p
mouetur Ut obtineat ecclesiastica beneficia .

Nō sic p̄ps qui dedit petro ap̄to p̄cipatū ecclesie
cū tamē haberet sanctū iohānem litteratū nec ta
men minore honestate quia virgo erat et magis dis
lectus. Alexander papa dicit: deus abstulit nobis
filios: et dyabolus dedit nobis nepotes .

Quare quādo aliquis per munera acquirit bene
ficia ecclesie et sic vendūtur. iiii. R. viii. Quicūqꝫ i
plebat manū ieroboā fiebat sacerdos ideo domus
eius subuersa est. si benedictio sacerdotii ydolorū
sic vindicata est quō vindicabitur venditio veri sa
cerdotii. Laude quādo aliquis laude adulationis
ecclesiastica beneficia procurat. ps. Oleū autē pec
catoris nō impinguet caput meū. idē et intravit. s.
maledictio sicut aqua in interiora eius et sicut oleū
in ossibus eius. Maledicta adulatio fortiter et in
sensibilit̄ter penetrans cor hominis sicut oleum ossi
sa vsqꝫ ad medulas: ibi glosa .

Oleū dicitur adulatio q̄a dulcorat et maledictio
tormenta parit. Prece pro sanguineis. Ber. Vbi
non licet facere quis locus rogandi alius pro alio
alius pro se forte rogat pro quo sit suspectus.

Qui rogat pro se iā iudicatus est ideo deus mater
terram suā petentē per dignitatē pro filiis nō epau
diuit. Sunt enim multa que symoniaci ecclesiasti
ci vendūt que spiritualia dicūtur. s. q̄ spiritus s̄c
tus illis administrat Vt orōes ecclesie ⁊ sermones
Aut quia illis cōfertur Vel augetur gratia spirit⁹
s̄c̄ti Vt sacramēta ecclesie. Aut quia illis habetur
sp̄s s̄c̄t⁹ Vt scientia ⁊ Virtus. Sciētia enī habetur
lōp̄tū illuiat: Virt⁹ habet̄ lōp̄tū afficit aīaz. Aut qz
p̄ ea ostēditur haberi spirit⁹ s̄c̄tus Vt miracula.
Large vero q̄ spiritualibus exercitiis deseruiūt Vt
ornamēta et Vasa ecclesie.

Vel quia illis sustētāt que spiritualibus deseruiūt
Vt decime. sed hec tria Vltima potius dicēda sunt
ā nequa spiritualibus q̄ spiritualia.

Mercēnarii ingrediētes ecclesiā nō itentione seruis
endi deo: sed lucri tēporalis symoniaci dicūtur.

Gaudēt oues tōdere et nō diligūt eas pascere: dicit
dñs petro. Vt pasceret et nō Vt tōderet Tales
nō solū tōdūt oues tēporalia exorquēdo sed etiā

filias suas spūales corrūpūt Ut faciebant filii heli
regū . vii. Judas ascendens ad tōsores ouīū cōm-
sit icestū cū thamar . Ge. ppp viii. Aug^o Si ouis
demat nō reuocatur si infirmatur nō medetur. si
deuoratur uō lacrimatur si fugiūt temporalia q̄ a
mauit fugit ipse animas quas amare simul autē.
Sūt autē i talibus multa signa auaricie . s. plura
beneficia Vni persone.

Aut quādo indebite plures missas celebrāt i die.

Aut cū plura officia dicūt in Vno canone.

Aut cū multiplicāt altaria sine causa.

Aut cū promoueri se faciunt ante etatem.

Aut cū seruāt fructus cū habeāt annuos reddit^o

Aut cū currūt ad funera Vel ad horas pro nūmis

Aut cū indigne celebrant .

Aut cum indigne cōmunicant .

Aut cū nō semel in āno ad minus cōmunicant .

Aut cū nō audent cōmunicare qui se sentiūt i mor-
tali peccato a quo nolunt exire .

Aut quādo cōmunicauerūt nō se custodiūt a pctis
sed polluūt os suū Betractione. Vel edrietate Vel ali-
a imundicia. Auaritia sciētie est quādo quis quod
scit nō Vult dicere quia sol et ōnia luminosa lumē
suū gratis omnibz cōmunicant .

Sciētia sū sui diminutione potest dari imo magis
crescit augetur et iudicatur. et melioratur. Phi.
Sciētia distributa suscipit incrementum. Elemosina
de sciētia est valde prectosa et valde necessaria deo
et proximo: quia sciētia est frumentū electorū quo
clerici in regno celorū vescūtur. Scientia abscondi
ta est quasi perdita magis q̄ in avaro pecunia. q̄
auarus potest in morte pecuniā erogare: sed cleris
cus scientiam non.

Auaritia luforū in ludis multa mala proueniunt
quorū est cupiditas quia lufor cupit habere alienū
Rapina quia vult spoliare proximū de rebz suis
Proditio quia spoliat eū qm̄ cū eo cōmedit et bibit.
Usura pessima vndeci pro duodeci: nō in āno v̄l
in mense: sed in vno et eadem die.

Periuriū quia iurat lucrātū esse cū in veritate p̄
Fraus quia sepe imo semper fraudat. Ldiderit.
Blasphemia que est dei et sanctorum cōuicatio.
Verbera quia sepe vnus aliū verberat et percutit
Dolor et afflictio patris et matris.

Pudor totius generationis.

Homicidium etiam pro obolo.

ydolatria quia plus diligit et colit decū q̄ deum
et sicut de h̄z. p̄xi. frās q̄bz volūtas dei cognoscit

Sic Decius habet .xxi. punctos quibus susor cognoscit voluntatem dei sui.

Impietas quia vellet sine pietate eum spoliasset: camisia et brachiis quod dix faceret latrones.

Tempus perditum: quia perdit tempus quod deberet implere in aliis bonis operibus.

Transgressio decem preceptorum dei.
Primo quia habet deos alienos .s. tres deos qui alienant ipsum a deo et ab amicis et a rebus suis
Secundo quia assumit nomen dei frustra.

Tertio quia polluit sabbatum et frangit omnia festa dei et sanctorum hoc agendo peccatum. Et prius facit quam qui colligebat ligna in sabbato et tamen propter hoc lapidatus fuit. Nu. p. v.

Quarto quia parentes irascitur

Quinto ledit uxorem et familiam verberando et inde facit homicidium.

Septo ex ludo sequitur furtum et inde suspēditur.
Septimo falsum testimonium contra vicinos contra quos ludunt.

Octavo decii servos suos prius honoratos et divites faciunt ribaldos / viles / nudos / despiciabiles et sic mechari non verentur.

Nono uxores vicinorum suorum violant ut ab eis

Bona maritorum Usurpent: et sic de adulterio Vis
uunt et ludunt.

Decimo quia res proximorum suorum cupiunt.

Qui intuentur lusores ludentes in iudo peccant: quia
sicut ad ignem califaciunt sedentes nec potest fieri quod
non sentiant calorem ita spectantes ludum.

Qui locant Vel prestat Vel tradunt Vel dant ta-
pilos et alia instrumenta ludi lusoribus: sunt qua-
si qui tradunt gladium alicui Volet occidere probum
Vtium.

Qui in somibus suis ludere permittunt / consentiunt
malis que ex inde sequuntur et omnibus peccatis
illorum participant.

Prodigalitas est per quam diuitie pessime expenduntur
quia diuitie congregatae per auaritiam diu durare
non possunt: quia quod colligit auarus. dissipat
pergit prodigus.

Vnde Versus.

Quas male collegit salarias dextra parentis
Has peius nati dextra refundit opee.

Prodigus non sua tribuit sed perdit. Jero. paria
sunt et hystrionibus dare et demonibus sacrificare
pro nihilo dat quod pro vana gloria quod nihil est dat pec-
cuniam. habuit in acquirendo culpam in expendendo.

l. l.

et sibi dānū et aliis luctū.

Clerici q̄ prodige viuūt bona ecclesiastica consus-
mūt que nō sūt sua sed pauperū. Ser. facultates
ecclesiarum patrimonīa sūt pauperum et sacrile-
ga eis crudelitate subripitur q̄cquid sibi ministris
dispēsatores Ultra dictū accipiūt et Vestitū.

Idem clamāt nudi clamāt famelici et cōquerunt
dicētes: nobis fame et frigore miserabiliter laborā-
tibz quid cōferūt tot mutatoria vel exensa in par-
ticiis vel plicata in mēticiis. Nostrū est q̄ effūdi-
tis nobis crudeliter subripitis quod inaniter expē-
dicis. et nos sumus plasmatio dei sāguine xpi re-

Malignitas vltima species auaritie r̄dēpti.
est quādo hō est ita malignus q̄ nō timet deū nec
abhorret facere mortale vel horribile peccatū cau-
sa alicuius lucri vel acquisitionis vel vtilitatis q̄
est multimoda.

Prima est quādo aliquis timore paupertatis vel
cupiditatis et lucri abnegat deū et fidē catholicā
aut fit iudeus et sarracenus.

Ad hoc pertinet peccatū illorū qui vocāt dyabolū
vt per ipsū occulta latrociniorū vel homicidiorū et
huiusmodi ppendātur aut videātur in mucrone
vel Ungula. et eorū qui procurāt vel faciūt per

carmina q̄ coniugati se habeant in odio Vel quod
neq̄at adimplere debitū coniugale.

Aut faciūt q̄ nō cōiugati se diligāt amore illicito
Secūda q̄n aliqui icēdunt domos / Villas / ciuitas
tes et castra Vel faciūt alia dāna causa lucri.

Terttia quādo aliquis propter lucrū facit q̄ ali
quis moriatur aut gladio aut Veneno aut alio cas
su maligno Vel Voto baptisato.

Quarta est balliuoz prepositorū seruiētū et alio
rū officialiū accusatiū innocētes erga p̄ncipes et
d̄nos Vt grauētur emēdis et aliis grauaminibus
Vel procurāt q̄ aliquis patiatur suspendiū causa
lucri quod idē sperāt habere. In hoc peccāt falsi iu
dices aduocati falsi testes qui causa lucri tēporalis
maligne procedunt.

Quinta est illorū q̄ semināt discordias inter p̄cordes
amicos: hites et guerras inter p̄ncipes et d̄nos ter
rarum in Villis et ciuitatibus.

Prauū et luxuriosū opus est in meretricibus que
causa lucri se exponunt libidini.

Aut homicide q̄ causa lucri sanguinē generis hu
mani effūdūt. Aut pugiles q̄ causa lucri homicidi
um faciunt: et q̄ tales sustinēt pariter peccant.

Auarus habet Vnū dyabolū cui seruit qui Vocat̄

māmona et dat auaro septem precepta

Primum est q̄ sua bene custodiat.

Secundum q̄ ea non diminuat.

Tertiū q̄ ea de die in diem augeat

Quartum q̄ nichil tribuat ⁊ elemosinam vel curialitatem nulli faciat.

Quintum q̄ pauperibus et indigentibus nichil accōmodet quia non habent unde redderent.

Septum q̄ ori suo ⁊ familie sue parcat in cibis ⁊ potibus ut magis acquirat.

Septimum q̄ quibus tenetur nichil restituat .

Gula

Gula est causa solutionis corporis illecebrositas ciborum et avidus appetitus; Vel gula est ratio nis sepulchrū aceruus stercorū origo luxurie mater nausae,

i,iii,

Immūdia prima species gule est quādo homo repletur cibis ita q̄ calor naturalis ipsos nequit digerere. Unde oportet q̄ nausea subsequatur.

Ebrietas est. ii. species gule: quādo quis videtur esse stultus vel furiosus. Aug. Ebrietas aufert memoriā: Dissipat sensum.

Confundit intellectum.

Concitat libidinem.

Inuoluit linguam.

Corrumpit sanguinem.

Omnia membra debilitat.

Omnem salutem exterminat. Gregorius.

Ebrietas est blandus demon.

Dulce Venenum.

Suaue peccatum.

Quam qui habet non se habet.

Quā qui facit nō solū facit peccatū s̄ tot⁹ est peccatum. Aliter Ebrietas est mentis alienatio:

Virtutum depredatio.

ymago mortis.

Similitudo furoris.

Multiloquium tertia species gule est quando ebrius multa Verba loquitur turpiter et abundanter. Scurrilitas quarta species gule est quā

do sanna Vel ioculator dicit Verba iocosa et immū
da. Aut facit ioca mouentia repletos cibis et
potibus post epulas ad crebros risus.

Risus imoderatus est prima species gula quā
do saturati de mensa vadūt ad spectacula per que
mouentur ad stultas et illicitas risiones.

Ludus ineptus est secunda species gula quan
do post comestionem quidam vadunt lusum,
alii ad tabulas / alii ad pilam alii ad tallos citi⁹q̄
ad laudes Vel gratias dei reddendas a quo bona
functa procedunt.

Inepta ietitia quādo resecti cibis et potibus in
tendunt fabulari Verbis ineptis illicitis et fabu
losis et forte diffamatoriis quibus ianiter letātur

Ebetudo quando aliquis ebrius habet mens
tem / linguam / sensum / rationem / aures / ocu
los / pedes / et manus sic debiles et impeditos Vel
ebetatos q̄ non loquitur non sentit / non percipit /
non audit / non videt non palpat nec ambulat.

Obluio quando ebrius obliuiscitur deum
et omnia que dei sunt Vel gaudia paradisi mortē
diem iudicii gehennam seipsum et bonam memo
riam.

Horacitas dum aliquis gulosus deuorat cibos
nec saporat nec masticat / sicut lupus vel canis ti-
mens ne alii ipsum decipiant parte sua vel alios
decipiat in comedendo.

Desidia mentis.

Quando ex plenitudine stomachi aliquis ita des-
sidiosus est q̄ videt̄ ei q̄ debeat crepare et est ones-
tosus ad modum plumbi q̄ nequit se mouere nec
aliquid boni facere

Grauatō mentis. Quando mens alicuius ita
grauiata est q̄ est sine mente

Erupula quasi cruda epula est. quita species gule
Quando quidem tantum comedit q̄ dix potest
cibum in stomacho digerere.

Absorbtio rationis.

Quando aliquis tantos cibos absorbit q̄ ratio
illius absorbetur vel omnino perditur

Esus furtiuus

Quando famuli et ancille comedūt de nocte ciba-
ria furtiua ipsorum domino nesciente

aut quādo vicini furata comedūt altilia, vicinorū
Aut fructus arborum vel vinearum vel blado-
rum et qui ex alterius sorte viuunt

Fractio ieiunii Quando aliquis frangit ieiunium
sine certa necessitate et excusabili.

Aut pluries comedere in die Vel diebus ieiuniorū
Aut propter hospites plus desiderio Volūtatis q̄
propter honorē hospitiū . Aut Vti cibis illicitis se-
cū dū personā Vt comedere carnes quod est illicitū
monachis in quadagesima et in aliis temporib⁹
ieiuniorū. Aut comedere in loco Vbi esset scādalū
Vt in ecclesia. Aut Vti illicitis pro tempore Vt car-
nes. Aut comedere cibum Vetitū Vt Butirū et la-
cticinia tēpore quadagesimali

Aut comedere Vel bibere cōtra votū simplex Vel
selēne **S**ex sunt species gulae Vt dicit Grego-
rius super gen̄ pp̄ v. **V**nde Versus

Pre propere lente nimis ardentē studiose
Pre qñ aliquis preuenit horā comedendī Vt in au-
roa Vel añ primā Vel añ tertiā Vel ante prandiū
Vbi potest itelligi qñ hō cōedit nimis tarde post ce-
nam. **P**ropere quādo aliquis istāter properat co-
medere Vel citi⁹ q̄ oporteat Vel citius q̄ socii mēse
Aut nō expectat horam competentem Vel prepara-
tionem ciborum cū bene posset **L**ente qñ ali-
quis q̄rit delicata cibaria in sapore et cōdimēto Vel
delectat̄ in nouitate aliquorū cibarioꝝ iusitorū Vel
fructuū imaturoꝝ Vel cōedit nimis diu et morose
Nimis qñ q̄s cōedit Vel bibit Vltra qd̄ satis est ⁊ sñ

mēſura Aut qñ nimitū comedit in q̄titate et ſuper
ſuitate . Aut quādo comedit Ultra q̄ neceſſitas
Vel cōditio Vel p̄lectio Vel infirmitas Vel tēpus
Vel locus Vel ſocietas requirit . Aut quādo alios
cogit et exītat comedere Vel bibere precibus Vio-
lentis . Ardenter quādo cibū auide ſumit cū ar-
denti deſiderio Vt Eſau eccleſiaſticus : Noli eſſe a-
uidus .

Melius eſt Veſci carnibus more helpe Vel piſcibz
more dñi q̄ ſenticula more Eſau .

Studioſe qñ aliquis ſollicitus eſt nimitū in prepa-
randis cibis Vt filii helpe .

Sūt et alie ſpecies gule .

Prima eſt nimis comedere quia multū nocet cor-
pori ante digeſtionē cibi . Cibos apponere homi-
ſanos uſſicit bis in die .

Secūda eſt Vētrē Variis ſerculis onerare . Sene.
Faſtidieus ſtomac̄i eſt multa deguſtare vna
diuerſa et cibus diuerſos .

Tertia eſt Diuerſa noua et icōſueta Vel ſūptuoſa
Vel laborioſa et curioſa q̄rere ex p̄ocriſi Vel ſani
gloria Vel curialitate ſicut illi q̄ paratis cibis ſuf-
ficiētibus faciūt alios cōpari parari . Satellites
gule ſūt : aſitio Vt Videantur curiales epulando

quotidie splendide. Ciborum delectabilitas Varie-
tas & quantitas. Mensarum prolixitas
Nugarum multiplicitas.
In tabernis in prateis: in conuiuiis et cenaculis.
Luxuria

Luxuria est imoderata carnis petulātia dulce
venenum importuna lucis pernicioſa petens que
humanum corpus debilitat et virtutes animi et
robur eneruat. Luxuria est duplex. cordis et corpo-
ris. ps. Bre renes meos et cor meum domine.
Luxuria corporis etiā multum periculosoꝝ et dā-
nosoꝝ est. Et in his tētat dyabolus quīqꝫ modis
scz visu. Verbo. tactu. osculo. amplexu et actu.

Unde Versus

Visus et alloquiū cum tactu basia factum
Sunt fructus Veneris si facis ista peris.
Luxuria cordis est multū periculosoꝝ et dānoſioꝝ
quia quotiēs quis videt mulierē ad cōcupiscēdū
peccat mortaliter. Aug. periculosum est mulierē
audire: periculosius ipsam videre. periculosissimū
ipsam tangere.

Luxuria cordis est sps fornicationis habēs quat-
tuor gradus. primo iſtam cor quādo ministrat
et cogitationes figuras ꝫ magnes luxurie.

Secūdo dū cor moratur in talibus cogitationibꝫ
in eis delectando et tunc est peccatū veniale tamē
delectatiōes et cogitationes possent esse tā gran-
des qꝫ mortale essent.

Tertio dū ratio et volūtas cordis in ipſis cōsētū

et talis cōsens⁹ est semper peccatū mortale .

Quarto Venit Desideriū et tūc est cor in tali libidi
nis ardore q̄ iā Vellet patrasse peccatum .

Luxuria corporis diuiditur .s. in fornicationē stu
prā/adulteriū . incestū sub q̄bus cōprehēdūtur pec
cata clericorū religiosorū monialiū & cōtra naturā
Ad detestationē fornicationis facit q̄ hoc peccatū
detestabil⁹ est homicidio Vel rapina quia illa nō
sūt substācialiter mala: potest enī aliq̄s Velle occi
dere aliquē merito et rapere alienū in sūma nes
cessitate: sed null⁹ potest fornicari sciēter quin pec
cet mortaliter . Itē hocmō quod dicim⁹ puniti sūt
filii israel pro fornicatione quod oēs p̄cipes sus
pensi sūt in patibulis et occisi sūt a populo . p̄mitti
milia . et Phinees q̄ interfecit duos filios fornicātes : a
cerdotiū sēpiternū meruit: et irā Dei a populo auer
tit . Itē q̄ fornicatur q̄nq̄z p̄mittit adulter ū Vel in
cestū quia sepe tales cōiugate sūt et a cōsāguineis
suis cognite . Multe etiā sūt moniales sacrate & q̄
tāto discrimī se p̄mittit p̄pter equalē cōtētū eā pec
cat: ac si siles essēt . Fit etiā fornicatio in captu q̄n
puella a domo patris Violēter ducit Vt corrupta
in vxorē habeatur: Vel puella sine parētibus Ve
ris illata constitit hoc peccatū tātū est graue q̄ i

k.i.

in ore puniuntur qui faciunt raptum tale. Qui peccat cum Vidua aufert ei honorem quia sicut magis sunt honoranda quam coniugata propter gradum meritum: ita magis deest ei stande sunt propter lapsum peccati: Aufert ei fructum septagesimum qui quanto dignior quam fructus. xxx. qui est coniugatorum tanto minor est imo et nullus quia fornicator est extra tres status salutandorum. scilicet coniugata Viduarum et Virginum: Preterea cum Vidua magis sit libera quam coniugata liberius peccat sed magis debet servire deo et redimere tempus perditum in coniugio et omnia bona facere quam prius non potuit. Qui peccat concubina pro proximos suos scandalizat et factum suum coniugium dicit et bona coniugii ad nichilum. Et omnes coniugati debent insurgere in eum et filii et nati semper sunt in opprobrium propter eum. Stuprum est illicita defloratio Virginum cuius magnitudo ostenditur ex eo quod legitur. gene. xxxiii. de sicheem qui corrupit dynam pro quo occisus est et pater eius et totus populus Urbis. Et quia aufert ei Virginitatem cui debetur fructus centesimus satis deteriorat terram quam facit ut non possit reddere nisi septagesimum vel. xxx. fructum cum prius redderet centesimum.

Talis quandoque occasio est et materia fornicationum quas illa post faciet sicut ille qui prius raptus

clausurā Vinee occasio est dāni quod faciunt qui
postea intrant.

Auffert etiā ei honorē quia forte de cetero maritū
nō habebit sicut thamar māsit cōtabescēs i domo
patris sui. Auffert iterū ei thesaurū Virginitatis
quia est irrecuperabilis et inrecōpensabilis. Adul
terii magnitudo patet per hoc q̄ est cōtrariū sacra
mento cōiugii quod ipse deus p̄stituit in paradiso
Item est cōtrariū legi naturali quia hoc facit aliū
quod tibi non velles. Lex dei iubet adulteros
occidi Leui. pp. Si mechatus quis fuerit cū v̄pore
alterius ⁊ adulterium perpetraverit cū viuge pro
pini sui: morte moriatur mechus et adultera.

In adulterio: viii. peccata cōmittuntur que sunt

Luxuria:

Fides mentita:

Proditio.

Sacrilegium:

Furtum:

Transgressio mandati dei:

Incestus siue peccatum carnium:

Inhereditatio propriorum s. litorum.

R. l. :

De luxuria siue adulterio patet quia ad lectū al-
terius accessit. De fide mentita quia cōiuges ius-
rauerunt se fidem seruare sibi metipsis.

Si uterq; coniugatorū adulter est: periurus est. si
adulter nō maritatus est: periurus est: quia fecit
mulierē adulterā periurare et fidē suā fecit ei frā-
gere. Unde eodem pctō peccant quia agens et cō-
sentiens pari pena puniātur.

Sed pena nō est nisi propter parē culpam quare

De furto patet. q̄ in scio marito suo ^{etc.}
uxori ei⁹ hic copulauit quod furtū est. quia furtū
est subtractio rei aliene inuito domino.

Et furtū potest restitui / adulteriū non.

De prodicione patet quia occulte proximo suo nō
aduertanti nocuit.

De sacrilegio patet quia sacrilegiū est rē sacram
de turpando siue violēda et matrimoniū est sacra-
mētū ecclesie quod i turpitudine ꝑculcauit q̄ turpi-
tudo imūdiōr est omni laterna. Unde in prouer.

Mulier fornicari quasi stercus cōculcabitur in via

De trāsgressione mandati dei patet nō cōcupisces
uxorē proximi tui quā ꝑcupiuit libidiose cogna-
uit.

De incestu siue de peccato canino quod
in ipso est patet quia sicut canes cum patre ꝑ for-

re cohabitant sicut cū alijs : ita potest fieri de filio
sicut de filia quā generauit . Et sic sepe aliquis co
gnoscat filiā vicine sue que forte est filia patris sui
et huiusmodi sic etiā sepe fiūt incesta matrimonia q̄
aliquis accipit in uxore sorore suā vel cognatam
et huiusmodi . De inhereditatōe filiorū patet q̄ fi
lii in adulterio creati habēt hereditatē liberorū et
sup hoc dix pōt inueniri cōsiliū et per hoc merito
priuantur hereditate celorum . Incestus qui fit in
cōsanguinitate vel affinitate tpali vel spūali mag nū
tudo patet quia per penā taxatā huic pctō . Leui.
xviii . Omnis anima tradidit sathane in iteritū
carnis illū q̄ cū nouerca peccauerat hoc peccati in
hoīem facit canē q̄ nō seruat consanguinitatem ;
Clericorū luxuriā indestabilē oñdunt multa .
Primū est fabulā laicorū q̄ scādalizantur in eis . et
dant causam infidelitatis .
Secūdū est fraude q̄ sūt proditores ihū xp̄i deteri
ores q̄ iudas qui elemosinas que dabātur dñi et
apostolis dabat uxori sue et filie .
Et clerici nō solū sed etiā patrimoniu xp̄i dō vir
ginibus et meretricibus . Nō sic beatus nicolaus
sed dedit patrimoniu virginibus ne corrūperēt .
Tertiū est exō castitatis practo que d est res ins
k.iii.

recompensabilis et Deo dicata Unde est rapina et
sacrilegiū. Quartū est alionū deceptio quia
populū decipiūt pro quorū peccatis e' emosinas re
cipiunt et sic orationes pro eis debitas nō faciunt
quia multominus profūt orōnes maloz q̄ bonoz
Quintū est potestas quia sacerdos nō solū susci
pit corp⁹ et sāguinē xpi ore suo. sed etiā conficit.
Septū est sciētia quia habet alicui⁹ donū scientie
i Deo maiori subiacet culpe.

Septimū q̄ corpora eorū sūt tēpla deo cōsecrata
multominor est abholatio deo de tēplo suo fieri sta
bulū equorum q̄ pctō luxurie pollui corpora sacer
dotū. Octauū quia sacerdos et minister dei est q̄
sūne amat mūditiā ps. Ambulans in Via immac
lata hic mihi ministrabat

Nonū quia est angelus: Mala. iiii. labia sacerdo
tis plu q̄ angelus quia no habent ordinem Unde
nō legimus dictū fuisse angelis: Quorū remiseri
tis peccata. etc. Decimū est Ut deus et vicem
dei tenet glosa sacerdotibus. Et quid est q̄ ille vi
uit Ut corpus q̄ est Ut dicit ps. Ego dixi dii estis
Vos autem sicut homines moriemini: religiosorū
luxuriam preter dicta hec aggravant quia cum
Moyse diceret causam fuisse diluuii q̄ filii dei fis

lias hominū acceperunt.

Quid credendum est displicere deo: ū filiū dei cū filiabus hominum fornicantur.

Item cum monachus deberet esse angelus sit quasi dyabolus et quasi demon incubus. Jeronimus professis christiane religionis militia nihil est medium inter angelos et demones aut angelis erunt equales aut demonibus non impares.

Moniales vero peccant gravissime quia non solum est ibi fornicatio: sed etiam maximum adulterium cum quis accedit ad sponsam christi cui angelis seruiunt in signum amoris huius sponse inclusit eam sponsus in claustro.

Unde multo acrius punit eam si eam deprehensat in adulterio.

Si lapidibus obruttur in sege mech⁹ et adultera quid fiet de talibus ubi est stuprum scz illicita defloratio virginum frequenter et quandoqz per hoc exeunt de claustro et fiunt publice meretrices.

Ibi est incestus valde grauis cum vxo patris sui scz dei. Et multo grauior est q̄ incestus. Ruben propter hoc peccatum q̄to maior est deus homine et tamen Ruben punitus fuit. Genesis penultimo. Ibi est quodammodo peccatum contra

naturam quia peccat in carne mortua et tam sudaria inuoluta quia religiosi ferunt signum sue sepulture

Pollutio nocturna quattuor de causis fit duobus modis peccatum est et duobus non

Prima causa est nam ex turpi dormientis cogitatione vel fabulatione vel osculatione vel tactu mulierum oritur illusio in mente dormientis tunc est peccatum quod nouit sciens protulit nesciens Et debet sacerdos lapsus in hoc peccato abstinere a celebrando. Nam quodam dicunt quod in hoc casu peccat mortaliter quod satis potest dici propter cogitationem precedentem et ardorem libidinis Secunda causa ex crapula et ebrietate cum blivra appetitum sicut ultra modum appetitus gula in alimentis imptis ut in cibo et ebrietate capitur. Nec permittitur illi tangere corpus christi in illa die nisi necessitas hunc compellat et non sit alius sacerdos

Tertia causa est ex illusione diaboli dum menti dormientis inferuntur ymagines quibus natura mouetur ad pollutionem quam diabolus in sanctis etiam viris non autem ex parte somni licet ex ymaginibus affluantibus cogitationum proueniat vel non.

Et hec exprophetes de uilis ymaginibus cogitantes concupiscant sed non est peccatum nisi delectatio

Vel cōsensus cōsequatur: tamen bonum est confite
ri quia ignoratur ex qua causa.

Quarta causa est ex nature superfluitate Vel in-
firmitate. Et hec pollutio non est timenda: quia
etiam in valde bonis hominibus et in sobris in
pane et aqua ieiunantibus hoc accidit et si pecca-
tum non est tamen bonum est confiteri: quia ante
pollutionē al⁹ nesciēs tulisse magis dolēs est q̄ fecis

Peccatū contra naturam horribilius est. Et
ceteris huiusmodi aut peccati: quattuor sunt speci-
es, mollities, flagitium, sodomiticum, Vitium.

Abusus que fit quādo sola persona nutrita cibis
calidis pinguibus et humidis aliquomodo per se
solam procurat exteriorē pollutionem. Vnde
natura superflua cito mouetur ad pollutiones p
factum proprie sue carnis

Cetera hui⁹
mōi scelera nō sūt āpliori digna relatu nec i hoc lo-
co lati⁹ certis de causis iscribēda. Notādū est tñ qd
hoc Vitium p̄tra naturā vna cā fuit dānatōis etne
quare dñs induxit diluuiū sup gen⁹ humanū Et
habetur in hystoria scolastica.

Qui laborāt hoc Vitio sūt detractores hoīm et pes-
simi emulatores et adulatores. Tales homicide
sūt et si sūt gladio tñ facto qz cū de⁹ fecerit masculis

lum et fecerunt ut multiplicarentur ipsi dicitur opera ut
interminant. recte dicitur hoc peccatum contra naturam
quod non observant legem naturalem quam etiam animalia bru-
ta observant. ait. eze. Causa peccati sodomitorum
fuit abundantia panis: vini: olei: et oculi et alienus
cibus et superbia vite. Contra quos ait moyses
homines sodomite erant pessimi peccatores coram deo.
Ambrosius. hoc vitium testatur propter idolatriam
humano generi provenisse. Nec valet excusatio quo-
rundam dicentium quod est pollutio terrena quia hec est que
polluit animam et corpus. non tamen illa est que in corpo-
re dormientis contingit sed potius vigiliantis. Mala morte
moriuntur tales qui hoc vitium sectantur. scilicet morte subita et
igne infernali ut habet exemplum de multis. Unde versus
Morte repentina sacra tegens frons pecunina
Semine et effundens moritur monitis quod recedens.
Vel sic: Cui papa stulta datur et apostata sociatur
Est meda per saphira cum coniuge sub nece dura
Nota quod dicitur sacra tegens. id est qui tangit sacramen-
tum ecclesie immunde vel accipit. Contra tales
dicitur. Qui manducat meam carnem et bibit me-
um sanguinem indigne: iudicium sibi manducat et
bibit: Et de hoc habemus. pp. de illo qui tetigit
archam domini indigne et cecidit mortuus.

Et sequitur inquit Vos multi infirmi febribus et aliis
infirmis imbecilles id est longa inualitudine habentes
et multi moriuntur. Frons pecunina quia sicut faciem
suam non veretur maculare et corpus sic tales sunt
in anima sua. Pax stulta est peccatori in peccato
manenti quia dies Domini veniet sicut fur de nocte
Cum enim viperint pax et securitas repetitur super
ueniet interitus. De homine apostata dicitur prover.
quinto. Vir inutilis graditur ore peruerso et sequitur.
Veniet perditio sua et conteretur subito De anania
et saphira dicitur actu. V. quod mentiti sunt petro de
precio agri in quo notatur mentientes in confessione
Dixit autem petrus ad eum
Anania cum tentauit sathanas cor tuum mentiri spi-
ritui sancto et fraudari de precio agno. Non es me-
titus hominibus sed deo: audiens autem ananias Ver-
ba hec cecidit et expirauit: multi etiam multimodis
peccant: Nam de propria ense potest aliquis se occidere et ex
quo amor supra deum iam iudicatur esse mortale peccatum
Jero. Vehemens amator uxoris proprie adulter est
quia nihil turpius quam amare uxorem sicut meretricem. Aug
Ut ignis bestem sic libido consumit homines. V. mortis pec-
cat homo cum uxore propria. V. mortis peccat uxore mari-
tus abutens: tempore/mente/loco conditione modo.

Alii Vers⁹ Festa sacra locus ieiunia mēstrua ptus
Si petis hoc peccas reddis quandoqz petenti.
Vnde q̄cūz Vpori debitū reddit orōni vacare non
potest nec de carnibus agni comedere debet. Aug.
Quotiescūqz aut natiuitas Dñi aut reliq̄ festiui-
tates aduentū nō solū ab infidelū cōcubinā cō-
sortio: sed etiā a propriis Vporibz abstinere debet
mus. Ambro in sermone de aduētū. Non solū ab
oī imūditia abstinere debetis: sed etiā ab Vporibz
propriis studiosissime cōtineatis. Itē Aug. Sic cū
propria cōiuge dormiens nisi lotus aqua ecclesia
intrare nō debet quāto magis sacerdotes et minis-
tri altaris deberent abstinere ac mundari ab omni
crimine.

